

Lisolo

oyo ebongolaki
nyonso

Ekomami epai ya

John R Cross

Bililingi esalemi
epai ya

Matt Almy

Ebongolami
na lingala na
Biblica RDC

Lisolo oyo ebongolaki nyonso

Eloko nini ezali na motuya kati na bomoi?

Boni, sima ya liwa bomoi ezali?

Biyano ya malamumu ezwami kati na Bibilia. Mpo na kolimbola biyano oyo ekomami kati na Bibilia, ebongi na biso koyeba ebandeli ya lisolo.

Kombo ya Bibilia ezali penza kombo moko ya kala mpe elingi koloba « buku ».

Bongo, Mosantu to Bule elingi koloba : akokani na moko te.

Boye, tango tozali kolobela Bibilia Mosantu, tozali nde kolobela buku ya bokeseni. Ezali na buku ata moko te oyo ekokani na Bibilia. Ezali solo bule to mosantu.

Bibilia ezali kolobela banzambe ebele, kasi Nzambe moko kaka kati na banzambe wana nde abengami « Mosantu ». Nzambe yango akokani ata moke te na banzambe mosusu, akeseni makasi na bango.

Bato bazali na bakombo lokola Yoane, Suzana, Matondo to Nikita. Bobele bongo mpe Nzambe oyo aleki banzambe mosusu azalaka mpe na Kombo na Ye. Kombo yango ezali Yawe.

Lokola Nzambe aleki penza banzambe nyonso, bato ya kala batikaki kosalela Kombo yango. Bazalaki kobenga Ye Nkolo na esika ya Yawe. Bongo nde babengaka moto monene, moto oyo azali na bokonzi. Ata soki Nkolo

Yawe azali Nzambe monene, kasi alingaka mpe kozala moninga ya bato nyonso, azali na posa ete toyeba Ye.

Tala tina Nzambe apesaki biso Bibilia. Bibilia ezali mokanda moko ya motuya mingi oyo Yawe akomaki mpo na moto moko na moko kati na biso.

Yawe akomaki mokanda yango wuta kala penza. Kasi makambo oyo elobami kati na yango ezali mpe na motuya mingi mpo na mikolo ya lelo, ndenge kaka ezalaki na tango ya kala. Bisu nyonso tozali na posa ya koyeba makambo oyo Bibilia eloba.

Biteni ya liboso ya Bibilia ezali kotalisa biso ete Yawe atikala kobotama mokolo moko te mpe akotikala kokufa ata mokolo moko te. Yawe azali na ebandeli te mpe azali na suka te. Ye azali Nzambe oyo azala wuta kala mpe akozalaka kaka seko na seko. Emoniseli oyo ezali kaka moko ya bimoniseli oyo ezali kotalisa ete Nkolo azali Nzambe ya bokeseni.

Bibilia elobi ete na ebandeli, Nzambe Ye kaka nde azalaki. Ezalaki ata na nzete te, na nyama te, na mobali to na mwasi te. Mabele ezalaki te, sanza ezalaki te, moyi mpe ezalaki te. Nzambe mosusu mpe azalaki te. Eloko ata moko te ezalaki.

Kaka Nkolo Yawe nde azalaki na bomoi na ebandeli.

Bibilia elobi ete Nzambe nde asalaki biloko nyonso, ezala oyo tomonaka to oyo tomonaka te. Moko ya bikelamu ya liboso oyo Nzambe asalaki ezalaki ba-anjelu.

Tomonaka ba-anjelu te ndenge mpe tokoki komona Nzambe te. Ba-anjelu mpe Nzambe bazali milimo. Bazali kaka lokola bato kasi bango bazali na nzoto oyo ezali na poso mpe mikuwa te.

Ata soki ba-anjelu bazali milimo, bazali banzambe te. Bazali mpe lokola Yawe te. Nzambe akelaki ba-anjelu mpo ete bazala basali na Ye. Basengelaki nde kosala makambo oyo Yawe akotinda bango.

Ba-anjelu nyonso bazalaki kotala mpe koyemba tango Yawe azalaki kosala mokili.

Bibilia elobi ete tango Yawe akelaki mokili, asalaki yango kitoko penza. Nzokande, tango biso bato tosalaka biloko, tozalaka na posa ya kosalela ekomeli to lokasa ya papie. Tango mosusu tosalelaka mpe mabaya, basete to kole.

Kasi Bibilia elobi ete tango Yawe akelaki mokili, asalelaki ata eloko moko te. Nzambe alobaki kaka, mpe tala, maloba oyo alobaki esalemaki!

Nzambe alobaki: «Tika ete pole ezala!» Mpe kaka na mbala moko, pole mpe ezalaki.

Yawe akelaki nyonso oyo tozali komona kaka na koloba. Nzambe azali na nguya mingi penza, yango wana azali na makoki ya kosala makambo nyonso. Azali Mosantu.

Bibilia elobi ete Nzambe akelaki moyi, sanza mpe minzoto. Atiaki yango na likolo, kaka na esika oyo alingaki ete ezala. Nzambe alongaki kosala yango mpo ete azali bisika nyonso.

Ezali malamumu koyeba ete Nzambe azalaka bisika nyonso. Azali elongo na yo, mpe kaka na tango wana,

azali mpe elongo na libota na yo mpe baninga na yo, ata soki bazali esika nini.

Lokola Yawe azalaka bisika nyonso na mbala moko, ayebi mpe ata makanisi na biso. Ayebi nyonso mpe asosolaka nyonso. Yango wana, tokoki kobombama Nzambe ata moke te.

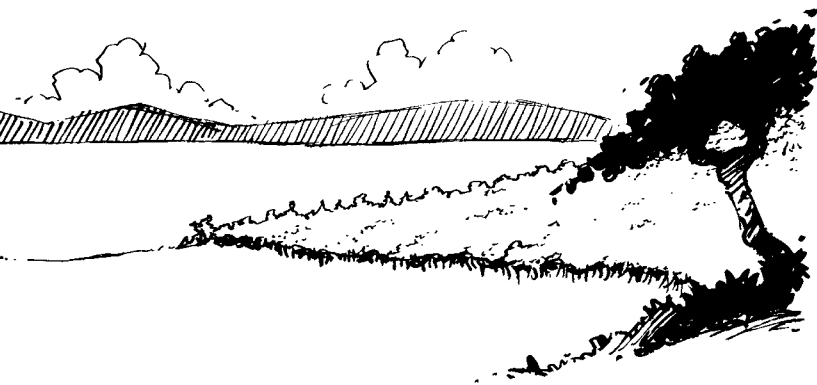
Soki totali nyonso oyo Yawe akelaki, tokoki kososola ndenge nini Nkolo Nzambe azali monene.

Bibilia elobi ete Nzambe asalaki mokili na mikolo motoba (6). Kaka Nkolo Yawe nde akokaki kosala bongo.

Asalaki bilei oyo toliaka, mopepe oyo topemaka mpe mayi oyo tomelaka.

Asalaki bibale mike, bibale minene mpe bangomba. Nzambe nde akelaki banzete nyonso mpe bafololo nyonso.

Akelaki bambisi oyo etambolaka kati na bibale mpe bandeke oyo epumbwaka na likolo. Akelaki mpe banyama ya zamba mpe banyama oyo evandaka elongo na bato.

Na suka ya nyonso, Nzambe akelaki mobali mpe mwasi. Nkolo alingaki bango mingi mpe azalaki kobatela bango. Asalaki elanga moko ya kitoko penza. Nzambe atondisaki yango na banzete, na bafololo mpe na banyama ya lolenge nyonso. Asalaki nyonso wana kaka mpo na bolamu na bango. Nzambe alingaki ete bakoka kosepela na biloko nyonso oyo Ye asalaki.

Soki totali mokili kitoko oyo Yawe akelaki, tokoki solo kososola ete Yawe azali na nguya makasi. Ayebi kosala nyonso. Ezali kaka Nzambe moko ya monene nde akokaki kosala mokili epai wapi biso tozali kovanda.

Mpo ete Nkolo Yawe nde akelaki nyonso, biloko nyonso mpe ezali ya Ye. Soki osali eloko songolo, eloko yango ezali ya yo, pamba te yo nde osalaki yango. Ezali kaka ndenge moko mpo na Nzambe. Tala tina tobengaka Ye Nkolo Yawe. Yango elingi koloba ete azali Mokonzi mpe nyonso oyo asalaki ezali ya Ye. Nzambe akelaki mokili, elingi koloba ete mokili ezali ya Ye.

Bibilia elobi ete azali malamumu mpe atonda na boboto. Tala nanu biloko nyonso ya kitoko oyo Nzambe akelaki. Akokaki kosala bafololo nyonso na langi ya mwindo mpe ya pembe, kasi amonaki malamumu ete asala yango na balangi ya ndenge na ndenge.

Nzambe akokaki kosala ete bilei nyonso ezala elengi te mpo na kolia, kasi azwaki mokano ya kopesa yango solo kitoko mpe kosala ete ezala elengi mpo na kolia.

Asalaki bambuma mpe bafololo ya ndenge na ndenge, banyama mike mpe banyama minene ya balangi mpe ya balolaka ya ndenge na ndenge, pamba te ayebaki ete nyonso wana ekosepelisa biso.

Yawe asalaki yango mpo ete ayebi malamumu nini ebongi mpo na biso.

Bibilia elobi ete Nzambe alingaka biso.

Bibilia elobi lisusu ete Yawe alingaka ete makambo esalema malamumu.

Meka nanu kokanisa soki mokolo moko na tongo, omoni moyi kobima te mikolo misato (3) kasi etikali kaka ya kolala. Yango wana, Yawe asalaki mibeko. Asalaki mobeko moko mpo na moyi ete ebimaka na tongo mpe elalaka na pokwa. Moyi esengelaki kosalaka bongo mokolo na mokolo. Nzambe atiaki mibeko mpo na nyonso oyo asalaki mpo ete mokili na biso etambola malamumu.

Nzambe asalaki mpe mibeko mpo na bato. Tango mosusu tosepelaka kozala na mibeko te. Meka nanu kokanisa soki mibeko ezalaki te! Elingaki kozala solo likama mpo na kotambolisa motuka soki bilembo oyo elakisaka nzela ezalaki te. Soki mibeko ezalaki te mpo na kolakisa biso ngambo nini ya nzela tosengeli kolanda, moto nyonso alingaki koyeba nzela ya kolanda te. Bomoiki ekomaka pasi makasi soki mibeko ezali te.

Nkolo asalaki mibeko, pamba te ayebi malamumu eloko nini ebongi mpo na biso. Ayebi ete tokozala na esengo mpe na kimia soki makambo esalemi na lolenge ya malamumu. Tala nzela mosusu oyo Nkolo atalisaka biso bolingo na Ye.

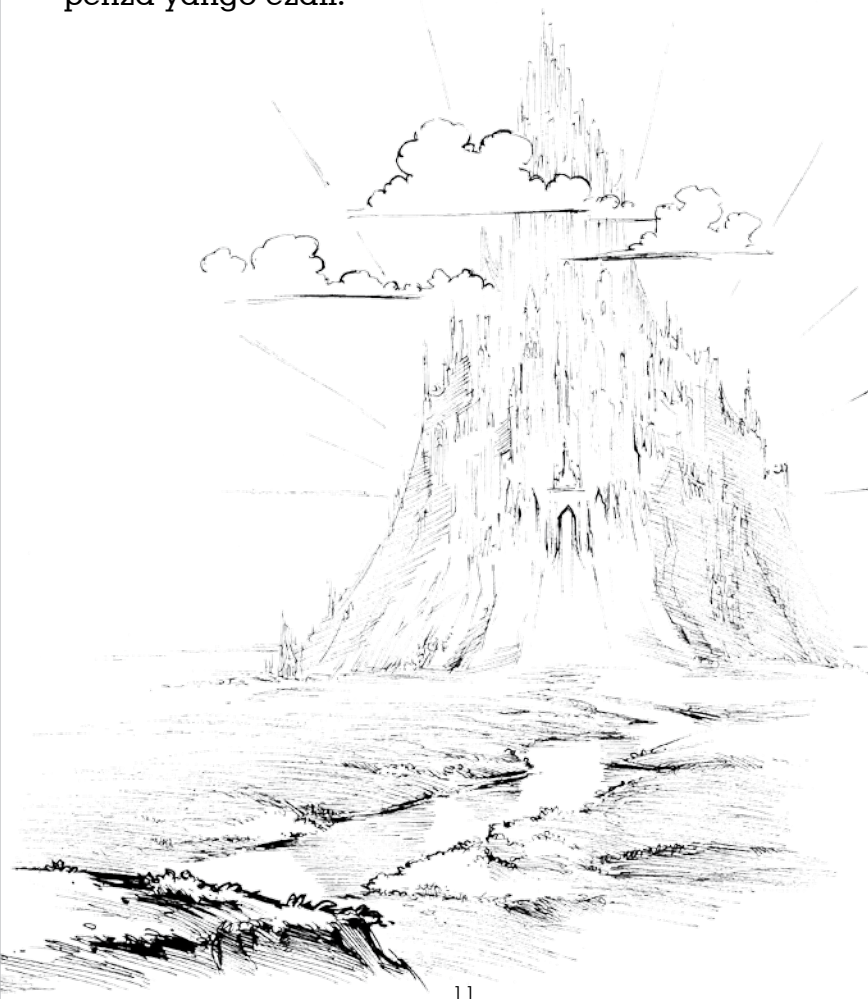
Bibilia elobi ete tango Nzambe akelaki mokili, nyonso ezalaki ya kokoka. Soki balobi ete eloko songolo ezali ya kokoka, elingi koloba ete ezali ata na mbeba moko te kati na yango. Nyonso ezali penza malamamu. Nkolo Yawe akelaki mokili ata na mbeba moko te, pamba te ata mbeba moko te ezali kati na Ye. Asalaka ata mabe moko te.

Esika Nzambe avandaka ezali esika ya peto, tobengaka esika yango lola. Bibilia elobi ete lola epai wapi Nzambe avandaka ezali kitoko mingi penza. Ezali lokola elanga moko ya monene oyo ezali na banzete mpe na ebale. Boye, engumba moko ya kitoko penza oyo ezanga mikakatano ezali kati na elanga yango. Solo, ezali kitoko mingi penza: Nzambe akata kutu ata babalabala ya wolo.

Kuna na lola, bokono, mawa mpe kufa ezalaka te, matiti mabe to banzete ya ngenge ezalaka te. Eloko moko te ekufaka to ebebaka kuna. Ata moto moko te ya mabe avandaka na lola. Kuna, bato nyonso bazalaka na esengo makasi. Mpe kuna nde miziki ya kitoko ezalaka, mpe banyama nyonso ezalaka na boboto. Na lola, bato balalaka te, molili mpe butu ezalaka te.

Lola ezali esika moko ya kokoka. Ezali esika oyo bato ya bule mpe ba-anjelu ya bule bazalaka elongo na Nzambe ya bule. Ezali solo esika moko ya kitoko makasi penza, bongo ezali pasi mpo na koloba ndenge nini penza yango ezali.

Tango Yawe asilisaki kokela mokili na Ye kitoko mingi penza, likambo moko ya somo esalemaki. Anjelu oyo alekaki na lokumu kati na ba-anjelu nyonso oyo Nzambe asalaki, azalaki lisusu na esengo te.

Kombo ya anjelu yango ezalaki Lisiferi oyo elingi koloba «monzoto ya kongenga». Nzambe akelaki ye mpo ete asalela Ye mosala moko ya tina. Kasi anjelu yango akomaki kokanisa ete bapesaki ye mosala oyo ekoki na lokumu na ye te. Azalaki lisusu na posa ya kozala anjelu te kasi alingaki nde kozala mokonzi. Azwaki mokano ya kokoma Nzambe.

Lokola azalaki koboya kotosa mibeko ya Nzambe, Lisiferi amisalelaki mibeko na ye moko. Alukaki kondimisa ba-anjelu mosusu ete babundisa Yawe. Na bongo azalaki nde na posa ya kobebisa makambo nyonso mpe lola etikalaki lisusu te esika oyo bato nyonso bakokaki lisusu kozala na esengo.

Bibilia esalelaka kombo moko mpo na kolobela mokano oyo Lisiferi azwaki mpo na koboya kotosa Nzambe. Kombo yango nde **lisumu**. Kosala lisumu elingi koloba, koboya **kotosa** mibeko ya Nzambe. Tango tosalaka masumu, ezali lokola tozali koloba na Nzambe ete biso nde toyebi makambo oyo ezali malamumu koleka Ye. Lisumu ebebisaka makambo mpe esalaka bato pasi.

Ezali penza likambo ya solo ete kobuka mobeko esalaka bato pasi. Mpe yango emonanaka soki tomoni moto koboya kotosa mibeko. Esalaka solo bato pasi. Soki esalemi ete bakonzi bakangi moto ya lolenge wana, bapesaka ye etumbu. Esengeli ete moto wana afuta lomande to babwaka ye na boloko. Yango nde ezali

sembo. Nzokande ezali penza sembo te soki bapesi etumbu te epai na moto oyo asali mabe.

Tala tina Bibilia elobi ete Nzambe azalaka tango nyonso moyengebene. Alingaka lisumu te mpe ayebi ete lisumu emonisaka kaka moto pasi. Yango wana, apesaka tango nyonso etumbu oyo ekoki na lisumu nyonso. Lokola azali moyengebene, asalaka tango nyonso makambo oyo ezali malamumu mpe sembo.

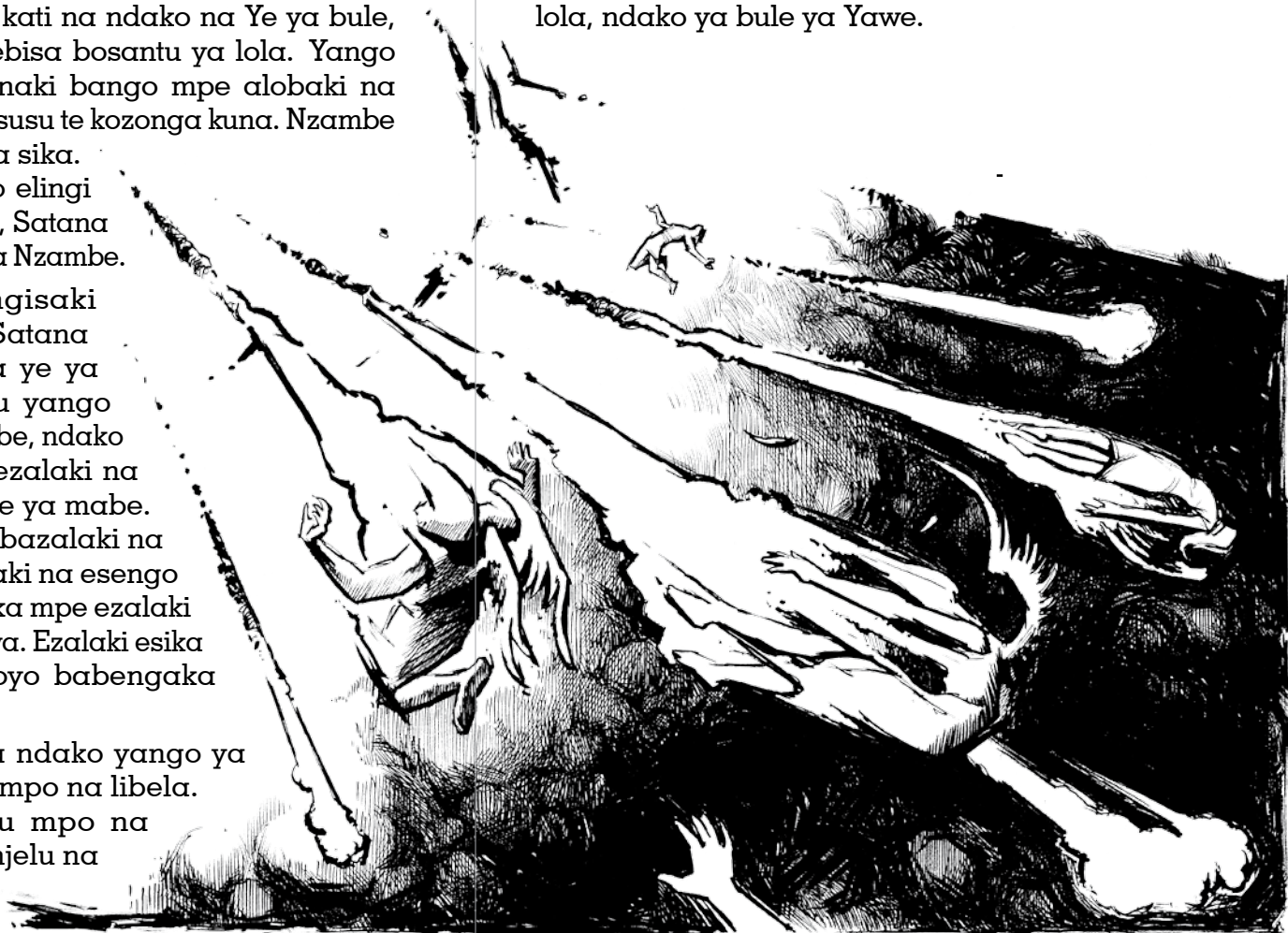
Lisiferi elongo na ba-anjelu na ye bazalaki lisusu na bolingo te epai ya Nzambe mpe bazalaki lisusu kolinga kotosa Ye te. Mpo ete Yawe azali Mosantu, akokaki kondima te ete ba-anjelu oyo ya mabe bakoba kowumela na Ye elongo kati na ndako na Ye ya bule, pamba te bazalaki kobebisa bosantu ya lola. Yango wana, Nzambe abenganaki bango mpe alobaki na bango ete bakotikalaka lisusu te kozonga kuna. Nzambe apesaki Lisiferi kombo ya sika.

Abengaki ye Satana oyo elingi koloba « monguna ». Boye, Satana akoma sik'oyo monguna ya Nzambe.

Bongo, Nzambe abongisaki ndako ya sika mpo na Satana elongo na ba-anjelu na ye ya mabe. Lokola ba-anjelu yango bazalaki mobulu mpe mabe, ndako na bango ya sika mpe ezalaki na eloko moko ya somo mpe ya mabe. Lokola ba-anjelu yango bazalaki na ezaleli mabe mpe bazalaki na esengo te, ndako na bango ya sika mpe ezalaki esika ya pasi mpe ya mawa. Ezalaki esika moko ya somo penza oyo babengaka liziba ya moto.

Bato oyo bakovanda na ndako yango ya pasi bakowumela kuna mpo na libela. Ezali esika ya etumbu mpo na Satana elongo na ba-anjelu na ye ya mabe.

Ba-anjelu moke babilaki Satana mpe baboyaki kotosa Nzambe. Kasi ba-anjelu ebele mpe bakobaki kotosa Nzambe mpe kosalela Ye. Ba-anjelu wana ya boboto bavandaka elongo na Nzambe mpe basalelaka Ye na lola, ndako ya bule ya Yawe.

Bibilia elobi ete mokili oyo Nzambe akelaki na ebandeli ezalaki malamumu mingi penza kaka lokola lola. Ezalaki ata na moto moko te oyo azalaki kolela to komona pasi to kobanga. Ezalaki mpe ata na moto moko ya mabe te. Moto moko te azalaki koyiba to kokosa to mpe koboma. Lisumu moko te ezalaki kati na mokili, mpe oyo eleki lisusu malamumu ezalaki ete kufa ezalaki te.

Mokili oyo Nzambe akelaki ezalaki esika moko ya kitoko mpo na kovanda. Nyonso ezalaki kaka ndenge Nzambe alingaki ete ezala, mpe nyonso ezalaki malamumu mingi penza.

Mobali mpe mwasi oyo Nzambe akelaki bazalaki ata na mbeba moko te. Kaka bato oyo bazanga mbeba nde bakoki kovanda elongo na Nzambe oyo azali Bule.

Moto ya liboso, kombo na ye ezalaki Adamu; mpe mwasi na ye, Eva. Yawe atiaki bango kati na elanga moko ya kitoko oyo akelaki.

Nzambe apesaki nzela na Adamu mpe na Eva ete batambola bisika nyonso oyo bango balingi. Bakokaki

mpe kolia eloko nyonso oyo bango bakozala na yango posa longola kaka eloko moko. Yawe akebisaki bango ete bameka kolia te mbuma ya nzete moko.

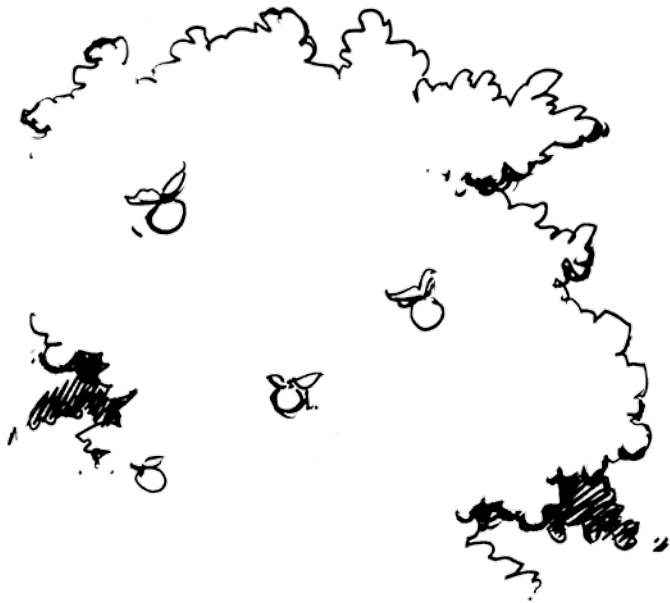
Soki kaka Adamu mpe Eva batosi mobeko wana te, bakosala nde lisumu. Soki baponi kosala lisumu, wana bakowumela lisusu elongo na Yawe te.

Ezalaki penza pasi te mpo na Adamu mpe Eva kotosa mobeko wana. Elanga ezalaki na banzete ebele oyo ezalaki mpe kobota bambuma. Mpo ete Adamu na Eva bandimaki oyo Nzambe alobaki na bango, batosaki Ye mpe basosolaki ete Nzambe ayebaki makambo oyo ezalaki malamumu mpo na bango. Posa ya Nzambe mpe ezalaki nde bongo.

Ezalaki lokola Yawe azalaki koloba na bango: « Botiela ngai motema ».

Tala ndenge nini ezalaki na ebandeli: bato bazanga mbeba bazalaki kotia motema epai ya Nzambe oyo azanga mbeba kati na mokili oyo ezanga mbeba.

Nzokande ezalaki na tango wana nde Satana ayaki kati na elanga wana ya kitoko. Alobaki na Adamu mpe Eva ete Nzambe apimelaki bango eloko moko ya malamu. Ayebisaki bango ete soki balie mbuma oyo Nzambe apekisaki bango kolia, bakokoma lokola Nzambe.

Boni, Satana azalaki koloba solo to lokuta? Adamu mpe Eva basengelaki kosala penza nini? Soki bandimeli Satana, bakolia mbuma oyo bapekisaki bango kolia. Kasi soki bandimelaki Nzambe, balingaki kolia mbuma yango te. Basengelaki kondimela sik'oyo nani? Yawe to Satana? Basengelaki kotia motema na bango epai ya nani?

Adamu mpe Eva bakanisaki ete ezali malamumu te mpo na bango kozala bato bazanga mbeba kati na elanga ya Nzambe oyo ezanga mbeba. Bazalaki na posa ya eloko moko ya kitoko koleka. Bazalaki na posa ya kozala lokola Yawe. Boye, basalaki kaka eloko moko oyo Yawe apekisaki bango kosala: baliaki mbuma oyo bapekisaki bango.

Adamu mpe Eva bandimelaki nde lokuta ya Satana. Bakanisaki ete Satana ayebi koleka Nzambe, makambo oyo ezalaki malamumu mpo na bango. Baboyaki kotosa mobeko kaka moko oyo Nzambe apesaki bango. Basanganaki na Satana mpo na kotombokela Yawe. Basalaki lisumu.

Tango Adamu mpe Eva basalaki lisumu, mokili mobimba mpe ebongwanaki. Ezalaki lisusu te esika oyo ezanga masumu, epai wapi bato bakoki kovanda na kimia. Bomoiki ekomaki pasi, matiti ya mabe ekomaki kobota na mabele, banyama ekomaki kobomana yango na yango. Mokili ekomaki esika ya somo penza, esika oyo etonda na bokono, na mawa mpe na kufa.

Adamu mpe Eva bakanisaki ete baponi likambo oyo eleki motuya. Nzokande lokola baponaki koboya kotosa Nzambe, makambo nyonso ebebaki. Bibilia elobi ete likolo ya lisumu ya Adamu na Eva, kufa ekotaki na mokili.

Kufa ezali likambo ya somo. Soki moto akufi, molimo na ye ebimaka na nzoto na ye mpe ezongaka lisusu te. Boye, moto yango akozala lisusu na bomoi te kati na mokili oyo. Tala tina bato bazalaka na mawa soki basili kokufisa. Moto oyo bango balingaka, akeyi; mpe ba-oyo batikali na bomoi, bakomi komimona ete batikali kaka bango moko. Kufa ekabolaka biso na bato oyo tolingaka.

Kaka na ndenge wana, lokola Adamu mpe Eva baponaki kozala elongo na Satana, bakabwanaki na Yawe. Bolingo na bango na Nzambe ekatanaki, Adamu mpe Eva bakomaki komimona ete batikali kaka bango moko. Yango nde Bibilia elobaka na biso tango etalisaka biso kufa. Lisumu ekabolaki biso na Nzambe.

Lisumu ebebisaka kaka makambo. Ebebisaki mokili kitoko ya Nzambe. Ebebisaki bolingo oyo ezalaki kosangisa Yawe na Adamu mpe Eva.

Kasi likambo oyo eleki lisusu mabe ezali ete lokola Adamu mpe Eva bakendaki na ngambo ya Satana, basengelaki mpe kokende kowumela kati na ndako ya somo ya Satana tango nzoto na bango ekokufa. Basengelaki kowumela tango nyonso na liziba ya moto. Sango oyo ezalaki solo sango ya mawa, yango nde Bibilia ebengaka: kufa ya mibale (2).

Nzokande, posa ya Nzambe ezalaki te ete Adamu mpe Eva bazala elongo na Satana, pamba te azalaki kaka kolinga bango atako basalaki mabe. Adamu mpe Eva bakokaki kovanda lisusu na lola te. Ezali kaka bato oyo bazali bule nde bakoki kovanda na lola. Wana Adamu mpe Eva bazwaki mokano ya kondimela Satana, baponaki nde kokoma bato ya masumu. Boye, Nzambe asengelaki kosala sik'oyo nini?

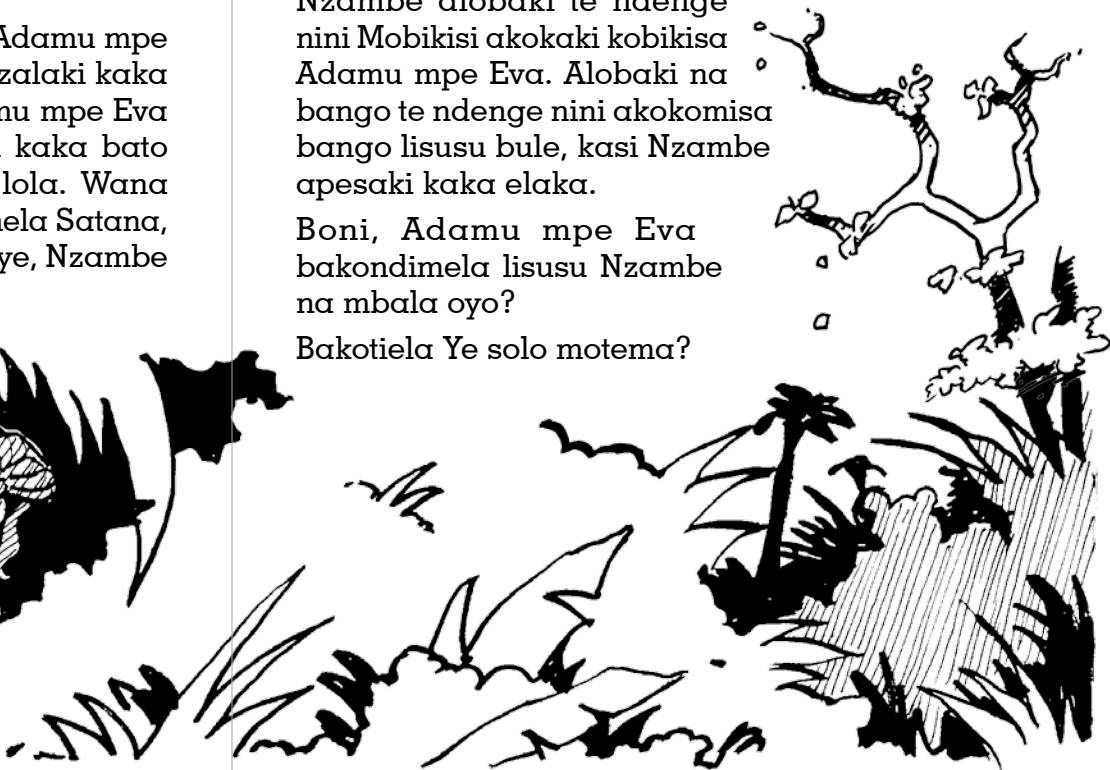
Nzambe azalaki na eyano na likambo oyo ekomelaki Adamu mpe Eva. Azalaki solo na mabongisi. Alimbolaki yango mwa moke kaka epai ya Adamu mpe Eva. Likambo oyo ayebisaki bango ezalaki penza sango malamumu.

Nzambe apesaki elaka ete akotinda moto moko ya bokeseni na mokili. Bibilia ebengaka moto yango Mobikisi. Mobikisi yango azalaki na makoki ya kobikisa Adamu mpe Eva mpo ete bazwa etumbu te na masumu na bango. Azalaki solo na makoki ya kobikisa bango na kufa oyo ya mibale (2).

Nzambe alobaki te ndenge nini Mobikisi akokaki kobikisa Adamu mpe Eva. Alobaki na bango te ndenge nini akokomisa bango lisusu bule, kasi Nzambe apesaki kaka elaka.

Boni, Adamu mpe Eva bakondimela lisusu Nzambe na mbala oyo?

Bakotiela Ye solo motema?

Ezali penza na tina monene kososola ndimbola ya « kotia motema » epai na moto.

Pesa ngai nzela ete nalimbolela yo yango malamau na nzela ya mwa lisolo.

Mokolo moko, ezalaki na moto moko na kombo ya Matondo. Azalaki kotambola penepene ya ebale elongo na koko na ye. Apusanaki penza mingi pene na yango mpe tango lokolo na ye eselumuki, mbala moko – Tsubu! – ye wana akweyi na mayi. Tango nzoto na ye emataki likolo ya mayi, alukaki kobunda-bunda na nguya ya mayi oyo ekomaki komema ye. Matondo azalaki kobanga makasi. Lokola mayi ezalaki malili makasi mpe bilamba na ye ekomaki kilo mingi, amonaki ete akomi kotiola.

Kaka na tango wana, koko ya Matondo amikotisaki na mayi. Azalaki penza mobali ya mpiko mpe makolo na ye evandaki penza malamau na se ya ebale.

Asembolaki maboko na ye epai ya Matondo mpe akomaki koganga: « Tala awa! Simba loboko na ngai, nakobikisa yo, tiela ngai motema! »

Matondo asengeli kosala nini sik'oyo? Soki andimeli koko na ye, akoluka kosimba loboko na ye. Kasi soki bongo te, akoluka komibikisa ye moko. Ezali kaka koko

na ye nde akoki kobikisa ye to ye moko. Asengeli penza kotia motema epai ya nani?

Matondo asembolaki loboko na ye mpe akangaki loboko ya koko na ye. Andimaki ete koko na ye akosala ete ye atiola te. Matondo atiaki motema epai ya koko na ye; na bongo, aponaki nzela ya malamau.

Nzambe azali na posa ete Adamu na Eva mpe basala lokola Matondo. Alingi ete batiela Ye motema, bandima ete akosala nyonso mpo ete bango bakoka kokende te kowumela na ndako ya pasi ya Satana.

Yawe azalaki na mabongisi ya kobikisa bango kasi Adamu mpe Eva basengelaki kotiela Ye motema.

Nkolo ayebisaki bango makambo nyonso te na tina ya mabongisi na Ye to na tina ya Mobikisi. Kasi apesaki nde elaka. Elaka yango ezalaki ete soki moto moko atieli Ye motema, Nzambe akokomisa ye bule sima ya kufa mpo ete akoka kovanda libela epai na Ye. Bato ya bule bakoki solo kovanda elongo na Nzambe na lola. Ezali kaka likambo ya kotiela Ye motema, yango ezalaki likambo ya pasi te.

Kasi ezalaki lisusu na likambo moko ya monene. Nzambe akokaki kokomisa bango bule te mpe kotika bango ete bawumela kovanda na lola soki asambisi masumu na bango te. Adamu mpe Eva basanganaki na Satana mpe bakomaki bato ya masumu. Nzambe akokaki kotala likambo yango na pamba te, noki te ekozala sembo te. Nzambe asengeli kosambisa mabe nyonso.

Kasi ndenge nini Nzambe akokaki kosambisa mabe bongo azanga kopesa etumbu na Adamu mpe Eva?

Solo, motuna oyo ezali monene penza, pamba te biso nyonso tozali kaka lokola Adamu na Eva. Esengeli ete masumu esambisama kati na biso. Lokola biso nyonso tozali bato ya masumu, tosengeli koyeba ndenge nini Nzambe asambisaka masumu na kozanga kopesa etumbu na moto oyo asali masumu.

Mpo na kosunga bato ete basosola, Nzambe alakisaki mpe makambo mosusu na tina ya mabongisi na Ye.

Lokola bato bazalaki kososola te ete lisumu ezali mabe penza, Nzambe asengaki bango ete basala eloko moko mpo na kosunga bango ete basosola.

Na nzela wana nde bakokaki komona ndenge nini Nzambe apesaka etumbu na masumu na kozanga kopesa etumbu na moto oyo asali mabe.

Yawe atindaki ete bapona nyama moko, mwana na mpate. Esengelaki ete mwana na mpate yango ezala ya mobali mpe ezala na nzoto kolongono. Esengelaki te kozala na bokono to na pota, kasi esengelaki kozanga mbeba.

Nzambe atindaki bango ete bamema mwana na mpate na etumbelo, esika oyo ebongisama mpo na koboma yango. Moto oyo azalaki komema mwana na mpate asengelaki kotia loboko na ye na moto ya nyama. Nzambe alobaki na bato ete wana bakobanda kosala bongo, ezali lokola masumu ya moto oyo amemi mwana na mpate elongwe na bomoi na ye mpe etangami likolo ya mwana na mpate. Sik'oyo, likambo moko ya mawa esengelaki koya.

Boni, ozali koyeba lisusu ete kufa eyaki na mokili likolo ya lisumu? Lokola sik'oyo mwana na mpate ememaki lisumu ya moto oyo ayaki na yango, esengelaki kokufa, kufa ya mwana na mpate ezalaki kosunga moto kososola ete lisumu na ye nde esali ete nyama ekufa.

Nzambe atindaki bato ete basalaka makambo oyo mpo ete bakoka kososola mabongisi na Ye. Mabongisi yango nde ekokaki kopesa Ye makoki ya kopesa etumbu na lisumu mpe kozanga kopesa etumbu na moto. Boye, mwana na mpate nde ezalaki kozwa etumbu na esika ya moto.

Bato bazalaki kosala makambo oyo Nzambe azalaki kosenga bango, pamba te bandimelaki maloba oyo Yawe azalaki koloba. Bakanisaki ete mwana na mpate

ezwaki etumbu na esika na bango. Na tango ya kufa na bango, Nzambe akokomisa bango bule, bongo bakozala lisusu na bomoi na lola.

Yango nde ezalaki mabongisi ya Nzambe. Ezalaki na ndenge wana nde Nzambe atalisaki ete alingaka biso mingi.

Kasi bato mosusu bandimelaki mabongisi ya Nzambe te.

Bamilobelaki ete ezali na banzambe mosusu oyo baleki Yawe na tina. Bakanisaki ete banzambe wana bazalaki na mabongisi ya malamumu koleka.

Bato yango bazalaki kososola te ete banzambe wana bazalaki penza ba-anjelu mabe ya Satana. Mpo na kokosa bato, bazalaki komimonisa lokola bakokani na Yawe, nzokande bazalaki kobuka lokuta.

Ezalaki malamumu te komona bato kozwa ba-anjelu ya mabe lokola nde baleki Yawe na tina. Nzambe ya solo azali kaka moko, mpe Ye nde tosengeli koyoka. Yawe kaka nde alobaka solo.

Kasi bato mosusu bazalaki kondima te ete mabongisi ya Nzambe ekokaki kozala malamumu. Likanisi ya kotia motema epai na Nzambe mpo ete akomisa biso bato ya kokoka ezalaki penza pete mpo na kosala. Bato yango bazalaki kokanisa ete basengeli kobakisa makambo mosusu koleka mpo na kokota na lola. Boye, basalaki mabongisi mpe mibeko na bango moko.

Bamilobelaki ete soki basali misala mingi ya malamumu koleka oyo ya mabe, Nzambe akosepela. Soki bazali bato ya boboto mpe bazali kosala malamumu, bakolonga kovanda na lola.

Kasi oyebi nini? Bato yango bazalaki kososola te ete basengelaki kozala na lisumu te mpo na kowumela elongo na Nzambe kati na ndako na Ye ya bule.

Boye, Nzambe apesaki bango mwa bandimbola.

Ayebisaki bango ete soki moto ayibi eloko ya moninga, ata soki ezali eloko ya motuya mingi te, akolonga kokota na lola te.

Yawe alobaki ete soki moto azali kolinga mbongo to eloko mosusu koleka Nzambe, azali moto ya kokoka te. Nzambe alobaki ete soki moto ayebi kolonga kanda na ye te, ezali lisumu.

Soki moto azali kobuka lokuta, ata soki ezali kaka lokuta ya moke, azali moto ya kokoka te. Kokosa ezali lisumu.

Soki moto azali moto ya boboto te to soki atosaka Kombo ya Nzambe te, ezali lisumu.

Soki moto atosi baboti na ye te, ata soki asali yango kaka mbala moko, moto yango azali moto ya kokoka te.

Ezali kaka bato oyo bazali bule nde bakoki kowumela elongo na Nzambe oyo azali Bule.

Na nyonso, Nzambe apesaki bikateli zomi (10), babengaka yango mibeko zomi (10).

Nkolo akomaki mibeko yango na bitando mibale (2) ya mabanga. Moto moko te akokaki kobakisa to kolongola

ata mobeko moko. Mibeko ya Nzambe ebongwanaka soki moke te.

Nkolo apesaki bitando ya mabanga wana epai ya moto moko, na kombo ya Moyize. Ye azalaki na mokumba ya kolakisa na bato nyonso makambo oyo Yawe akomaki.

Moto nyonso asengelaki koyeba ete, ata soki moto asali ndenge nini na makasi na ye moko, akotikala kolonga ata moke te kotosa penza malamum mibeko zomi (10) ya Nzambe. Akolonga te na makasi na ye moko kowumela elongo na Yawe. Bato nyonso bazalaki bato na masumu. Bazalaki na makoki ata moke te ya komibikisa bango moko na etumbu oyo ekoki na masumu na bango.

Bato basengelaki na Mobikisi. Basengelaki na mwana na mpate.

Wuta tango molayi, bato bazalaki kozela koya ya Mobikisi.

Suka -suka, mokolo yango ekokaki mpe Mobikisi ayaki na mokili. Bongo, likambo ya kokamwa, Mobikisi yango ezalaki nde Ye moko Yawe. Ezali penza solo, Nzambe ayaki na mokili; ezali penza likambo ya kokamwa.

Mpo na kozala mobikisi, Yawe akomaki moto. Yango elingi koloba te ete atikaki kozala Nzambe, kasi ayebaki ete nzela moko kaka ya kobikisa biso ezali ete akoma lokola biso. Yango wana, abotamaki lokola bebe, kaka ndenge bana nyonso bayaka na mokili.

Yawe abotamaki na libota moko lokola mabota nyonso. Kombo ya mama na Ye ezalaki Maria. Babalaki ye epai ya mobali moko na kombo ya Jozefi. Kasi soki libota na ye ezalaki kaka lokola mabota nyonso, bebe yango azalaki lokola babebe nyonso te. Bebe yango azalaki Mosantu, akesanaki solo na babebe mosusu.

Bebe yango azalaki nde Nzambe Ye moko.

Yawe abotamaki na ndako ya bibwele, esika oyo babatelaka bameme mpe bana na mpate.

Bato ya liboso oyo bayaki kotala Ye bazalaki babateli bibwele, bato oyo bazalaki kobatela bana na bampate mpe kobikisa yango na makama.

Tango Nzambe azalaki kovanda na mokili, bazalaki kobenga ye Yesu. Kombo yango elingi koloba Yawe azali Mobikisi.

Yesu azalaki nde Mobikisi oyo Nzambe alakaki wuta kala epai na Adamu mpe Eva. Ayaki na mokili mpo na kobikisa biso na etumbu oyo ekokaki na lisumu na biso. Yango wana esengeli koyeba lisolo ya Bibilia mpo ete tozali na posa ya mobikisi kasi lisolo esuki nanu te.

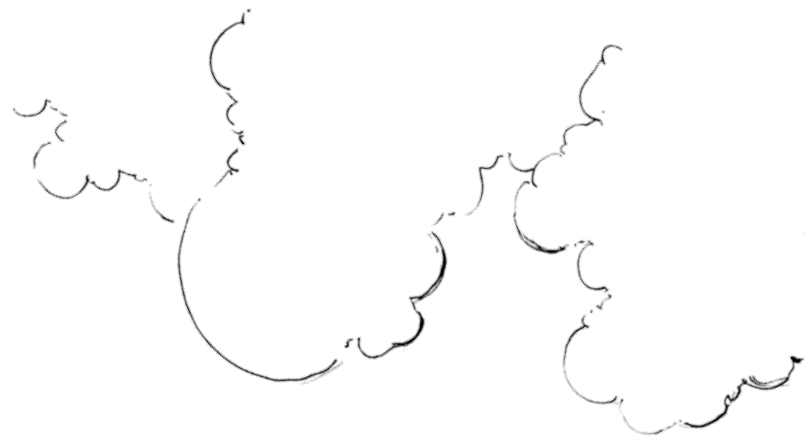
Bikolo ebele kati na mokili esalaka feti mpo na kokanisa boyei ya Yawe awa na mokili lokola moto, na mokolo ya tuku mibale na mitano (25) ya sanza ya zomi na mibale (12). Bato basanganaka na mokolo yango mpo na kosepela Noele. Na Noele, bato bapesanaka bakado mpo na kokanisa kado ya kitoko oyo Nzambe apesaki biso. Kado yango nde ezali Mobikisi.

Kasi lisolo esuki wana te.

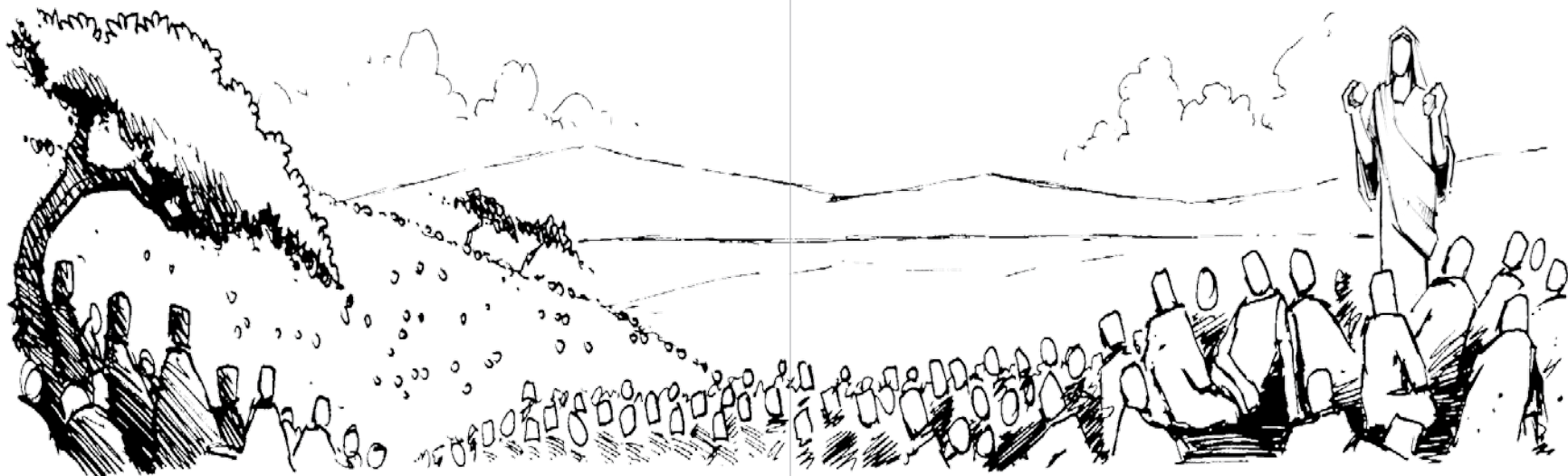

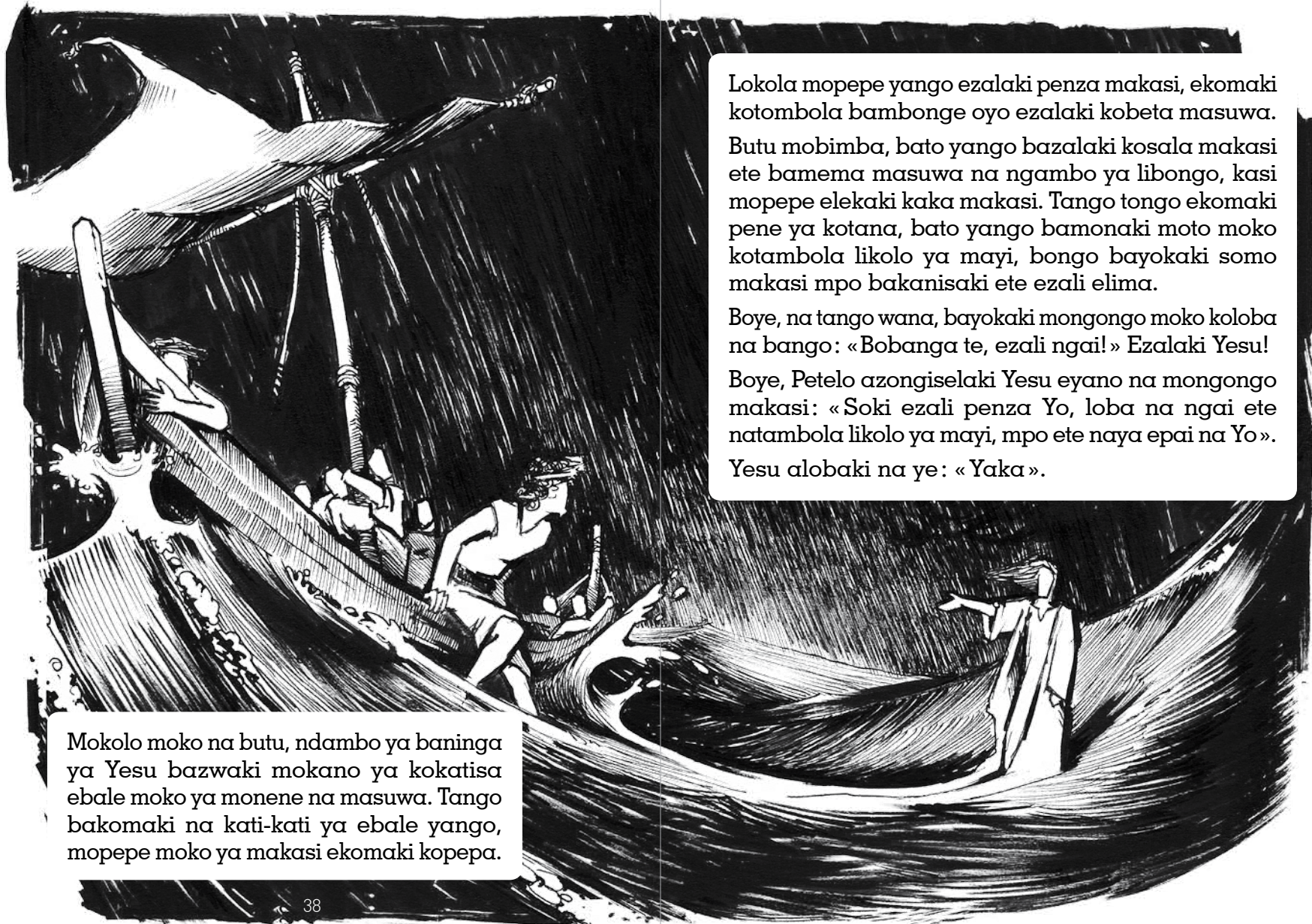
Tango Yesu akomaki mokolo, asalaki makambo ebele ya kokamwa. Afongolaki miso ya bato bakufa miso, atelemisaki bakoka, abikisaki bato ya maladi ebele, ezala bato oyo bazalaki kobela maladi ya mabe penza lokola maba. Yesu azalaki mpe na nguya likolo ya kufa. Azalaki mpe na makoki ya kozongisa bato na bomoi.

Mokolo moko, aleisaki bato ebele penza oyo bazalaki na nzala. Bato yango bazalaki bankoto na bankoto; nzokande Yesu azalaki kaka na mapa mitano (5) mpe bambisi mibale (2). Wana baninga ya Yesu bazalaki kokabolela bato bilei, mapa mpe bambisi ezalaki kaka kosila te na bitunga! Bato nyonso baliaki malamumu. Bongo, tango baninga ya Yesu basilisaki kokabola bilei, etikalaki lisusu bitunga zomi na mibale (12), etonda na bambisi mpe na mapa.

Moto nyonso akokaki komona ete Yesu alingaka bato. Asalaki makambo oyo nyonso mpo na kotalisa bango ete azali Nzambe.

Lokola mopepe yango ezalaki penza makasi, ekomaki kotombola bambonge oyo ezalaki kobeta masuwa. Butu mobimba, bato yango bazalaki kosala makasi ete bamema masuwa na ngambo ya libongo, kasi mopepe elekaki kaka makasi. Tango tongo ekomaki pene ya kotana, bato yango bamonaki moto moko kotambola likolo ya mayi, bongo bayokaki somo makasi mpo bakanisaki ete ezali elima.

Boye, na tango wana, bayokaki mongongo moko koloba na bango: «Bobanga te, ezali ngai!» Ezalaki Yesu!

Boye, Petelo azongiselaki Yesu eyano na mongongo makasi: «Soki ezali penza Yo, loba na ngai ete natambola likolo ya mayi, mpo ete naya epai na Yo».

Yesu alobaki na ye: «Yaka».

Mokolo moko na butu, ndambo ya baninga ya Yesu bazwaki mokano ya kokatisa ebale moko ya monene na masuwa. Tango bakomaki na kati-kati ya ebale yango, mopepe moko ya makasi ekomaki kopepa.

Petelo abimaki na masuwa mpe akomaki kotambola likolo ya mayi mpo na kokende epai na Yesu.

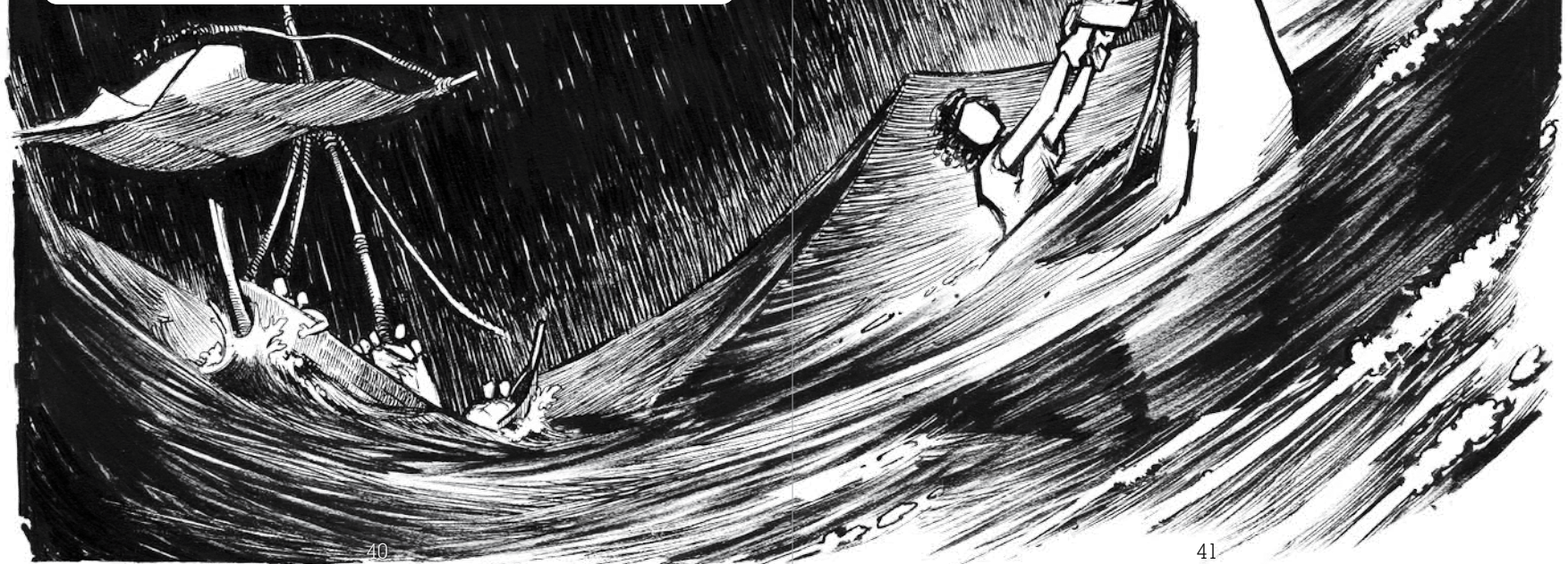
Kasi tango Petelo atalaki mipepe mpe bambonge, abangaki mpe akomaki kozinda. Asengelaki kosala nini penza?

Akokaki solo koluka komibikisa ye moko to kosenga ete Yesu abikisa ye. Asengelaki kotia motema epai ya nani?

Petelo ayebaki ete azalaki na makoki ya komibikisa ye moko te. Yesu kaka nde azalaki na makoki ya kobikisa ye. Agangaki: « Nkolo, bikisa ngai! » Yesu asimbaki loboko ya Petelo mpe abikisaki ye. Petelo azwaki mokano ya malam.

Ndenge kaka Petelo azalaki na makoki ya komibikisa ye moko te, ndenge wana mpe biso tozali na makoki te ya komibikisa biso moko na etumbu oyo ekoki na masumu na biso. Tozali na posa ya Mobikisi.

Bibilia elobi ete Yesu azali Mobikisi na biso, bongo tosengeli kotiela Ye motema.

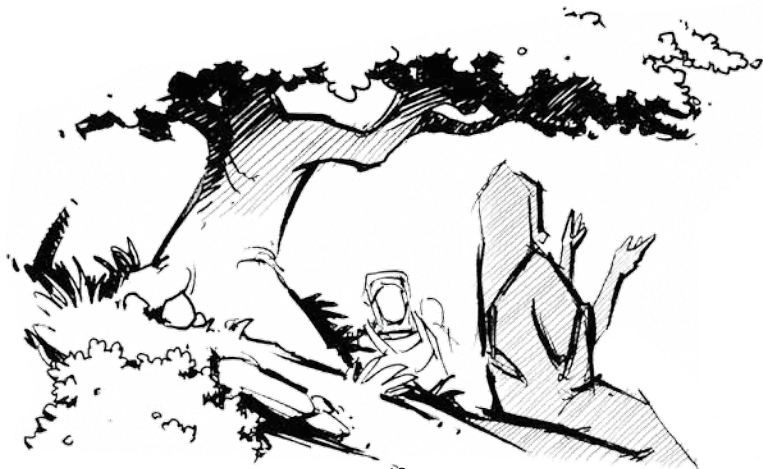

Tango Yesu azalaki nanu kovanda awa na mokili, azalaki kokende kotala baninga na ye, azalaki kosala misala, azalaki kolia, azalaki kolala mpe kosala mibembo lokola moto nyonso. Kasi atako bongo, Yesu akesanaki makasi na ngai mpe na yo, pamba te azalaki kosala mabe soki moke te.

Na bomoi na Ye mobimba awa na mokili, ata tango azalaki nanu elenge mobali, Yesu atikalaki kosala lisumu ata moko te. Kaka Yesu nde azali moto oyo azanga mbeba, akeseni solo makasi na bato nyonso.

Lokola Yesu asalaki lisumu ata moko te, esengelaki na Ye te kozwa etumbu oyo ekoki na masumu to kokufa. Moto akokufa kaka bobele soki asali masumu. Kasi Yesu asalaki masumu te.

Ata soki esengelaki te na Yesu kokufa, alobaki na baninga na Ye ete mokolo moko, bato bakoya koboma Ye. Bakobeta ye fimbo ebele mpe na sima, bakobeta basete ya minene na maboko mpe na makolo na Ye mpo na kobaka Ye na

ekulusu ya mabaya. Esengelaki ete Yesu akufa, atikala ya kokufa mikolo misato (3) mpe asekwa kati na bakufi. (pg. 40)

Bato oyo bayokaki Yesu koloba makambo oyo, bandimelaki Ye te. Bapamelaki Yesu ete atika koloba ndenge wana. Nzokande, makambo oyo Yesu azalaki koloba ezalaki solo. Azalaki koyebisa na baninga na Ye kolanda mabongisi ya Nzambe, makambo oyo ekoya na sima; azalaki koyebisa bango sango malamumu.

Sango malamumu yango ezalaki kolobela elaka ya Nzambe, mwana na mpate.

Oyebi lisusu mwana na mpate yango?

Bazalaki kobenga Yesu, mwana na mpate ya Nzambe.

Oyebi lisusu ete esengelaki na mwana na mpate yango kozala ya mobali?

Yesu mpe azalaki mobali.

Oyebi lisusu ete mwana na mpate yango esengelaki te kozala na mbeba?

Yesu azalaki na mbeba te, atikala kosala lisumu ata moko te.

Nzambe alobaki na moto ete asengeli komema mwana na mpate na esika oyo babongisa mpo na koboma yango.

Wana azalaki nanu na mokili, Yesu amitikaki ete bato babaka Ye na ekulusu mpo ete bakoka koboma Ye.

Oyebi lisusu ete moto oyo azalaki komema mwana na mpate asengelaki kotia loboko na ye na moto ya nyama? Yango ezalaki kotalisa ete mwana na mpate nde ezalaki komema mokumba ya lisumu na ye.

Bibilia elobi ete tango babakaki Yesu na ekulusu, amemaki masumu na biso nyonso. Yesu amemaki masumu ya bato nyonso na nzoto na Ye, kobanda na masumu ya moto oyo aleki mabe kino na masumu ya moto oyo aleki na boboto.

Maloba nyonso ya mabe oyo baloba na mokili, Yesu ayokaki yango. Makambo nyonso ya mabe oyo esalema na mokili, Yesu ayebaki yango. Kanda nyonso oyo bato babimisa, Yesu amonaki yango. Pasi nyonso oyo bato bamonisaki baninga na bango, Yesu mpe ayokaki yango. Yesu, Ye oyo azangaki mbeba, amemaki na nzoto na Ye penza mikumba nyonso ya mabe oyo ewutaki na masumu. Yango ezalaki penza likambo ya somo.

Solo, mabongisi ya Nzambe ezalaki kolobela mwana na mpate.

Yesu azalaki mwana na mpate, mwana na mpate na biso.

Oyebi lisusu lisolo oyo etikali, makambo oyo esengelaki kokomela mwana na mpate? Lokola esengelaki ete bapesa lisumu etumbu mpe lokola etumbu ya lisumu ezali kufa, esengelaki ete mwana na mpate akufa.

Ezalaki mpe kaka ndenge moko mpo na Yesu.

Lokola Yesu amemaki masumu na biso, esengelaki ete azwa etumbu. Yesu asengelaki kokufa.

Bibilia elobi ete Yesu akufaki na esika na biso. Azwaki etumbu nyonso oyo ebongaki mpo na masumu na biso. Asalaki bongo mpo ete tokoka komona pasi te na kufa ya mibale (2).

Yesu azalaki mwana na mpate ya suka. Tozali lisusu na tina te ya komema bana na mpate mpo ete ekufa. Yesu azwaki etumbu mpo na masumu nyonso.

Nzambe akokisaki elaka na Ye.

Elingaki kozala solo mawa soki kufa ya Yesu na ekulusu ezalaki suka ya makambo.

Nzokande, makambo ezali kaka kokoba. Bibilia elobi ete sima na kufa ya Yesu, baninga na Ye bakitisaki nzoto na Ye longwa na ekulusu. Batiaki yango na lidusu oyo ezalaka kati na mabanga. Babengaka yango lilita. Lidusu oyo ezalaka kati na mabanga ezali lokola mwa eteni ya ndako oyo babongisa kati na mabanga. Basalaki makasi ya kotindika malembe malembe libanga moko ya monene penza, mpe bazipaki na yango monoko ya lilita. Na sima bazongaki epai na bango na mitema etonda na mawa.

Na mokolo oyo elandaki, bato oyo babomaki Yesu balobaki na basoda ete bakengela lilita. Bayebaki ete Yesu alobaki ete akosekwa sima na mikolo misato (3).

Bato yango balingaki te ete moto moko aya kozwa nzoto ya Yesu mpo na kondimisa bato ete asekwaki. Bazalaki na posa ya koyeba solo ete Yesu atikali kaka kati na lilita.

Nzokande, ezala basoda to libanga monene, moko te azalaki na makoki ya kosukisa Nzambe. Eloko moko te ekokaki kopekisa Ye ete azanga kokokisa mabongisi na Ye. Kaka ndenge Ye moko Yesu alobaki, sima na

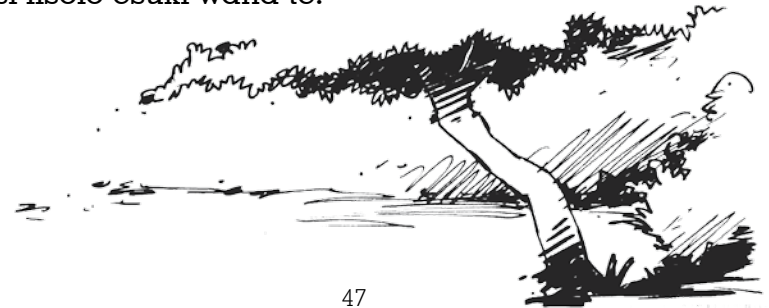
mikolo misato (3) ya kufa na Ye, asekwaki! Yesu azali na bomoi!

Anjelu moko ayaki kolongola libanga oyo ezalaki liboso ya monoko ya lilita. Boye, moto nyonso akokaki komona ete Yesu azali lisusu na lilita te. Wana basoda bamonaki anjelu, bazalaki na somo makasi mpe bakweyaki na mabele lokola bibembe.

Sima na mwa tango, wana ndambo ya basi bayaki na lilita, bakengeli bazalaki lisusu te. Anjelu moko kaka nde azalaki wana mpo na koyebisa bango makambo oyo esalemaki. Basi wana nde bazalaki bato ya liboso ya komona Yesu sima na lisekwa na Ye.

Kino na mokolo ya lelo, bikolo ebele kati na mokili, esalaka feti mpo na lokumu ya eteni ya lisolo oyo. Na mibu nyonso, na sanza ya misato (3) to ya minei (4), bato basanganaka mpo na kosala feti na tina na mokolo ya mitano (5) ya bule mpe na tina na yenga ya Pasika. Na mokolo ya mitano (5) ya bule, bato bakanisaka kufa ya Yesu na ekulusu; mpe na mokolo ya yenga ya Pasika, bakanisaka ndenge nini baninga ya Yesu bakundaki ye na lilita mpe ndenge nini asekwaki. Bazalaka na esengo makasi mpo ete Yesu azali na bomoi.

Kasi lisolo esuki wana te.

Mikolo tuku minei (40), Yesu asololaki na baninga na Ye mpe na bato mosusu, boye bango nyonso bazalaki na esengo. Yesu azongaki lisusu kozala na bango elongo, kolia, kosolola mpe kosala mibembo elongo na bango. Ezalaki kitoko mingi penza!

Yesu azali na bomoi!

Bato bazalaki penza kondima yango te. Etikala nanu kosalema te ete moto akufa amizongisa ye moko na bomoi.

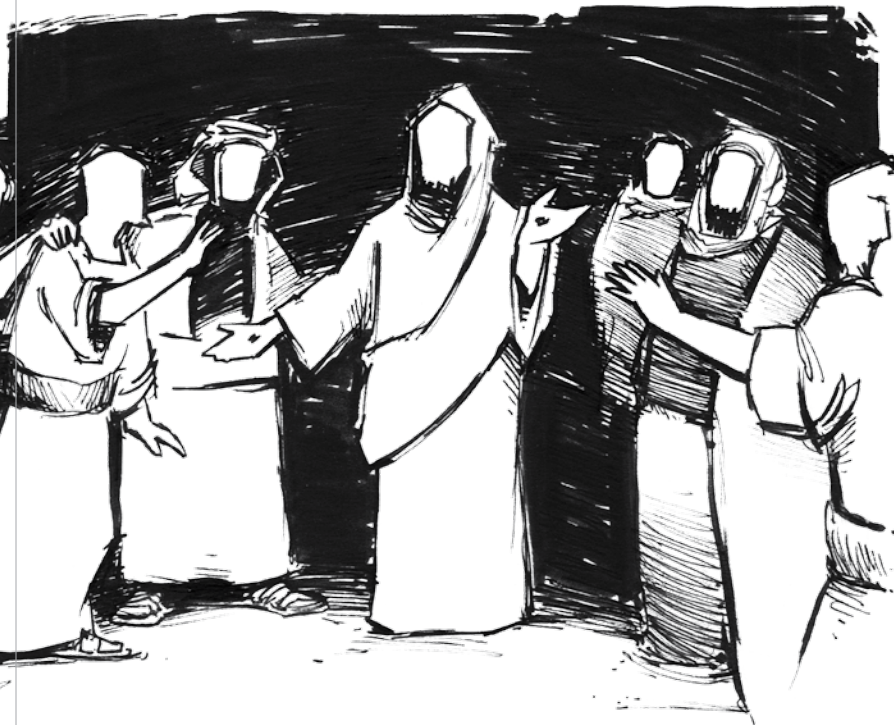
Yesu alakisaki bango ete aleki liwa na makasi, pamba te azalaki Nzambe. Bato bazalaki lisusu na tina te ya kobanga kufa mpe ya kokende kowumela na liziba ya moto. Bazalaki lisusu na tina te ya kobanga kufa ya mibale (2). Yesu azalaki na nguya nyonso ya kosekwisa bango.

Kasi akosekwisa bango awa na mokili te, esika oyo masumu esila kobebisa. Te, akozongisa bango solo

na bomoi kuna na lola, na esika oyo ezanga mbeba, esika oyo etonda na bisengo.

Yesu alakaki ete akosala makambo wana nyonso epai ya bato oyo bakotiela Ye motema. Kotiela Ye motema ezali penza likambo ya pasi te. Moto asengeli kaka kondima ete Yesu azali mwana na mpate oyo azwaki etumbu mpo na masumu na ye. Soki moto atieli Yesu motema na nzela ya kondima makambo oyo Yesu aloba; Yesu akokomisa ye bule mpe moto yango akovanda elongo na Ye na lola tango bomoi na ye ekosuka awa na se.

Yango ezali solo mpo na moto nyonso ya ekolo nyonso : mobali, mwasi, elenge mobali mpe elenge mwasi. Bato nyonso oyo batielaka Yesu motema bakovanda seko na seko na lola.

Bato bazalaki koyoka na bokebi penza makambo nyonso oyo Yesu azalaki koloba. Basololaki tango molayi na Yesu na tina na makambo oyo etali mabongisi na Ye. Moto nyonso azalaki na posa ya koyoka sango malamumu wana. Mpe sima na mikolo tuku minei (40), Yesu apesaki bango mbote ya suka mpe azongaki na lola. Lelo, azali kuna na ndako na Ye ya bule.

Mokolo moko Yesu akozonga lisusu na mokili. Kasi liboso na yango, Yawe alingi toyeba ete eloko oyo eleki motuya tango tozali na bomoi ezali : kotia motema epai na Yesu lokola mobikisi na biso.

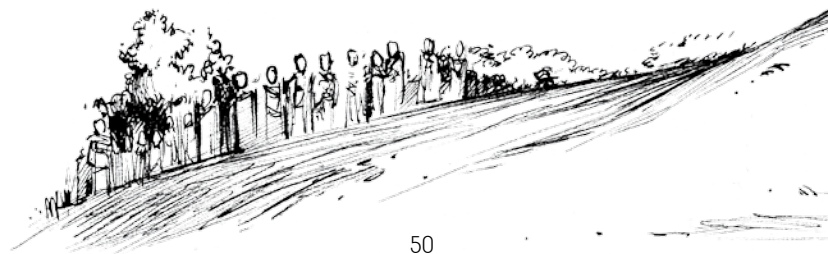
Yesu alobaki ete Ye azali Nzambe Yawe, ondimi yango?

Yesu alobaki ete akufaki na esika na yo mpe mpo na masumu na yo, ondimi yango?

Yesu alobaki ete asekwaki, ondimi yango?

Soki ondimeleli Yesu, soki ondimeleli ete nyonso oyo alobi ezali solo, okozala na bomoi ya seko kuna na lola.

Yango nde ezali sango malamumu! Yango nde lisolo ya Bibilia, lisolo oyo ebongolaki nyonso.

Boni, ososoli mokanda ya Nzambe?

Bibilia Mosantu, mokanda ya Yawe, ezali na motuya mingi. Yango wana, osengeli kososola yango malamumu. Tala ndambo ya mituna oyo ekoki kosunga yo koyeba soki ososoli malamumu penza mabongisi ya Nzambe. Soki ozali na biyano ya mabe, tanga lisusu buku oyo, mpo na kososola yango malamumu koleka.

1. Mpo na nini mokili oyo Nzambe akelaki ezangaki mabe?
2. Bibilia ezali kosalela kombo moko mpo na kotalisa mokano oyo Lisiferi azwaki mpo na koboya kotosa Nzambe. Kombo yango nde nini?
3. Mpo na nini ezali malamumu te kozanga kopesa etumbu na moto oyo asali mabe?
4. Ndenge nini babengaka esika oyo Nzambe abongisa mpo na Satana mpe ba-anjelu na ye ya mabe?
5. Bibilia ezali kosalela kombo moko mpo na kotalisa bozangi botosi ya Adamu mpe Eva. Kombo yango nde nini?
6. Nini yango oyo eyaki na mokili na nzela ya lisumu?
7. Lokola Adamu mpe Eva basalaki lisumu, bazalaki lisusu bato ya sembo te. Na kufa na bango, basengelaki kokende kovanda na liziba ya moto, esika ya somo ya Satana. Ndenge nini Bibilia ezali kobenga kufa ya lolenge oyo?

8. Nzambe alakaki kotinda na mokili moto moko oyo asengelaki kobikisa bato na kufa ya mibale (2). Bibilia ezali kobenga moto yango nani?
9. Mpo na nini Nzambe asengelaki kokomisa biso sembo mpo na kovanda elongo na Ye na lola?
10. Boni, Nzambe akokaki kotala na pamba lisumu ya Adamu mpe Eva?
11. Nzambe alakisaki na bato ndenge nini akoki kopesa etumbu na lisumu, kasi na bato te. Ebwele nini bato basengelaki kobonza?
12. Likambo nini ezalaki kosalema na lisumu tango moto azalaki kotia loboko na ye likolo ya moto ya mwana na mpate?
13. Mwana na mpate ezali kokufa na esika ya nani?
14. Mpo na nini mwana na mpate esengelaki kokufa atako esalaki mabe moko te?
15. Soki moto atieli Yawe motema, moto yango akokende na lola tango akokufa. Ndenge nini Nzambe akobongola moto yango mpo ete azala na bomoi na ndako na Ye ya bule?
16. Soki tozali komeka kosala malamumu na bomoi na biso mobimba; boni, yango nde ekopesa biso nzela ya kokota na lola?
17. Nani oyo atikaki lola mpo na kokoma mobikisi?
18. Lokola Yesu atikalaki kosala lisumu te, boni asengelaki kokufa mpo na masumu na ye moko?

19. Bibilia ezali koloba ete Yesu azalaki lokola mwana na mpate oyo bazalaki komema na etumbelo. Kombo nini oyo bapesaki Yesu mpo na koyebisa biso lisusu ete azalaki lokola mwana na mpate?
20. Bibilia ezali koloba ete bazalaki kotia lisumu ya moto likolo ya mwana na mpate. Lisumu ya nani etiamaki likolo ya Yesu?
21. Mwana na mpate ezalaki kokufa na esika ya moto oyo amemaki yango. Yesu akufaki mpo na nani?
22. Likambo nini moto asengeli kosala mpo na kozwa bomoi na lola?

Makambo oyo otangi na mokanda oyo, ezali kaka mwa ndambo ya makambo oyo Bibilia ezali koloba na tina na mabongisi ya Nzambe. Bibilia etondi na masolo oyo ezali koyebisa biso ndenge nini tokoki kondimama na miso ya Nzambe.

Tala biyano na lokasa 58 na 59

Boni, ondimi makambo oyo mokanda ya Nzambe elobeli?

Soki opesaki biyano ya malamumu na mituna nyonso, wana elingi koloba ete ososoli malamumu penza mabongisi ya Nzambe. Ezali likambo ya malamumu kososola sango ya Bibilia, kasi ekoki te. Esengeli nde kozwa mokano. Tala, kososola sango ya Bibilia ezali likambo moko, kasi kondima yango ezali mpe likambo mosusu.

Meka kopesa eyano na mituna oyo elandi. Ekosunga yo koyeba soki ondimele mokanda ya Nzambe.

1. Tango Yawe akitaki awa na se; boni, atikaki solo kozala Nzambe?
2. Ondimi ete Yesu azali Yawe?
3. Nzambe azali sembo; boni, yo mpe ozali sembo? Ondimi solo ete ozali mosumuki?
4. Ondimi ete Nzambe akopesa etumbu na lisumu nyonso?
5. Nani azwaki etumbu mpo na lisumu na yo?
6. Ondimi ete Yesu azali mwana na mpate na yo?
7. Sima ya kufa na Ye, Yesu asekwaki mpe azali na bomoi kino sik'oyo na lola. Ondimi yango?

Boni, opesi biyano ya malamumu na mituna oyo? Ondimi ete biyano na yo ezali ya solo? Soki ezali solo, yeba ete kolanda Bibilia, Yesu azwi etumbu mpo na masumu na

yo. Azali Mobikisi na yo. Okoki lisusu te kobanga kufa ya mibale (2) to ya liziba ya moto.

Soki ondimele sango ya Bibilia, wana elingi koloba ete otie motema na yo epai na Yawe. Lokola ozali kotielala Ye motema, Nzambe alobi ete ozali moninga na Ye. Alaki ete akosundola yo te ata soki ozali kokende wapi to ozali kosala nini.

Tango okosilisa bomoi na yo awa na se, Nzambe alobi ete akokomisa yo moto ya kokoka mpo ete okoka kozala na bomoi mpo na libela elongo na Ye kuna na lola. Ezali sango moko ya malamumu penza! Okoki kozala na tembe te, pamba te oyo Nzambe alobi ezali solo mpo ete akosaka te. Nazali na elikya ete buku oyo epesi yo biyano mingi na mituna oyo omitunaka.

Bibilia etondi na basango ya motindo oyo. Ezali koyebisa biso ndenge nini tokoki kotambolisa bomoi na biso mokolo na mokolo. Nazali kopesa yo toli ya kozala na Bibilia mpe ya kotanga «sango malamumu ya Yoane». Zwa tango ya kotanga Bibilia mokolo na mokolo.

Ezali na likambo mosusu ya motuya ya kosala. Tango moto moko asaleli biso bolamu, tolobaka na ye «matondi». Bibilia elobi ete tokoki kosolola na Nzambe tango nyonso ndenge moto asololaka na baninga na ye. Bibilia ebengi yango libondeli.

Tala ndambo ya maloba oyo okoki kosalela mpo na koloba matondi epai na Yesu mpo na oyo asalelaki yo. Okoki kobondela mpe kozongisela ye matondi na maloba na yo moko. Kanisa ete Nzambe azali bisika nyonso mpe azali koyoka yo:

Yesu ndeko na bolingo, nayebi ete ozali Nzambe mpe okela biloko nyonso. Ozali sembo, mpe ngai nazali mosumuki. Yo kaka nde okoki kobikisa ngai. Nandimi ete okufaki na ekulusu mpe ozwaki etumbu mpo na lisumu na ngai. Natieli yo motema mpo ete ozala Mobikisi na ngai. Matondi mpo ete olingi ngai mingi. Nayebi ete okokokisa elaka na Yo ya komema ngai na lola mokolo moko mpo na kozala elongo na Yo.

Ya solo, Yesu azali Mobikisi moko ya kokamwa.

Tala biyano na lokasa 59

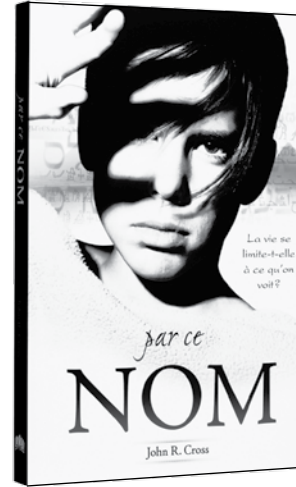
BIYANO

1. Pamba te Nzambe azali sembo (lokasa ya 10)
2. Lisumu (lokasa ya 12)
3. Ezali ya solo te, mabe nyonso ekomema etumbu (lokasa ya 12)
4. Liziba ya moto (lokasa ya 14)
5. Lisumu (lokasa ya 20)
6. Kufa (lokasa ya 21)
7. Kufa ya mibale (lokasa ya 22)
8. Mobikisi (lokasa ya 23)
9. Kaka bato ya sembo nde bakoki kovanda elongo na Nzambe ya sembo na lola. (lokasa ya 25)
10. Te (lokasa ya 26)
11. Mwana na mpate (lokasa ya 26)
12. Lisumu etiamaki likolo ya mwana mpate (lokasa ya 27)
13. Moto oyo amemaki yango (lokasa ya 28)
14. Amemaki lisumu ya moto (lokasa ya 28)
15. Akokomisa moto yango sembo (lokasa ya 29)
16. Te (lokasa ya 32)

17. Nzambe, Yawe, Yesu (kaka moto moko) (lokasa ya 34)
18. Te (lokasa ya 42)
19. Biblia ebengi Yawe mwana na mpate ya Nzambe (lokasa ya 43)
20. Lisumu na biso (lokasa ya 44)
21. Mpo na biso (lokasa ya 45)
22. Kotia motema na Nzambe; kondima oyo Nzambe alobi (lokasa ya 49)

BIYANO

1. Te, atikaki te kozala Nzambe.
2. Yesu azali Nzambe, ya solo, Yesu azali Yawe.
3. Te, nazali sembo te. Ya solo, nazali mosumuki.
4. Ya solo
5. Nzambe, Yesu
6. Ya solo
7. Ya solo, nandimi yango.

Kosuka wana te!

Makambo oyo owuti kotanga na mokanda oyo, ezali nde mokuse ya makambo oyo Bibilia elobi na tina na mabongisi ya Nzambe. Ndakisa, elilingi ya Yesu lokola mpate ezali kaka moko ya bililingi kati na Bibilia, pamba te ezali penza na bililingi ebele. Pusana lisusu mosika mpo na koyekola malamumu

na tina na Yesu mpe na tina na mosala oyo asalaki na ekulusu.

Mpo na kososola malamumu mateya ya Bibilia, tanga buku oyo: « Par ce nom ». Buku yango elimbolaka malamumu penza mabongisi ya Nzambe mpo na kobikisa bato nyonso.

Soki olingi koyeba lisusu mingi na tina na buku « Par ce nom » mpe kozwa yango, komela

info.qc@goodseed.com

Koba mobembo na
yo ya koyekola!

Makambo oyo nyonso ezali kati na Bibilia

Molongo ya 1

Ezaya 45.5 ... ngai moto nazali Yawe [...] Nzambe mosusu azali té.

Jeremya 10.6 Yawe, mosusu lokola yo azali té, ozali Nzambe monene pe otonda na nguya.

Molongo ya 2 na 3

Ezaya 40.26-28 Botombola miso pe botala. Nani asala minzoto oyo ezali kuna? [...] Makasi na ye pe nguya na ye moto etambwisaka yango, ata moko té ezangaka tango abengaka yango. [...] Yawe azali Nzambe ya bileko nyonso. [...] Alalaka té, alembaka té, mayele na ye ezali na suka té.

Banzembo 145.3 Yawe, ozali monene, esengeli bakumisa yo; bokasi na yo ezali na suka te.

Jean 4.24 Nzambe azali molimo...

Ba-Ebreo 1.14 ... ba anzelu bazali [...] milimo oyo bazali kosalela Nzambe...

Banzembo 103.20 Bokumisa Yawe, bino baanzelu na ye, bino bilombe oyo botosaka mitindo na ye noki.

Molongo ya 4 na 5

Ba-Ebreo 11.3 Mpo na kondima yango wana tosolaka ete mokili esalamaki na Liloba ya Nzambe;

bongo biloko oyo ezali komonana na miso esalamaki na biloko oyo ezali komonana na miso te.

Ebandeli 1.3 Boye Nzambe alobi: «Kongenga ezala.» Pe kongenga ezalaki.

Jeremya 32.17 Aa Nkolo Yawe, na nguya na yo ya suka té osala likolo na se. Eloko moko té eleki pasi po na yo.

Ebandeli 1.16 Boye Nzambe asalaki minda mibale ya minene; oyo eleki monene po ezala mokonzi ya moi, oyo eleki moke po ezala mokonzi ya butu. Asalaki pe minzoto.

Jeremya 23.24 Ata moto abombami wapi, bakanisi té nakoki komona ye té? Ngai Yawe moto nalobi boye.

Ebandeli 1.1 Na ebandeli, tango Nzambe asalaki likolo na se...

Kobima 20.11 Pamba té na kati ya mikolo motoba nasalaki likolo na se, ebale pe biloko nyonso oyo ezali na kati...

Ebandeli 1.21 Boye Nzambe asali [...] pe bambisi ya ndenge na ndenge oyo etambolaka na mayi; pe bandeke ya ndenge na ndenge.

Ebandeli 1.25 Boye Nzambe asalaki banyama ya ndenge nyonso, ya zamba pe ya mboka, ya minene pe ya mike...

Ebandeli 2.7 Boye Yawe Nzambe akamataki mabele...

Molongo ya 6 na 7

Ezaya 44.24 ... Nazali Yawe oyo asalaki biloko nyonso, ngai moko nde natandaki likolo lokola liputa, ngai moko nde natandaki mabele.

Banzembo 24.1 Mokili mobimba ezali ya Yawe; na biloko nyonso oyo ezali na kati na yango. Mokili mobimba ezali ya Yawe; na bato nyonso oyo bafandi na kati na yango.

1 Timote 6.17 ... Nzambe [...] apesaka biso biloko nyonso na mingi penza, mpo tè tosepela na yango.

Ebandeli 1.31 Nzambe amoni tè biloko nyonso asalaki ezalaki malamumu mingi.

Kozongela mibeko 32.4 Yawe azali libanga oyo ebatelaka; misala na ye nyonso ezalaka ya kokoka. Azali Nzambe ya bosembo pe ya solo; akosaka té, awanganaka maloba na ye té.

Banzembo 89.15 Bokonzi na yo ezali ya bosembo pe ya boboto; O Yawe, bolingo pe bosembo ezali epai na yo.

Molongo ya 8

Emoniseli 21.27 Eloko moko te ya mbindo ekoki kokota kuna, ezala baoyo basalaka makambo ya mabe mpe ya soni to baoyo balobaka lokuta...

Emoniseli 21.3 ... Nzambe akovanda na bango elongo, bakozala bato na ye...

Emoniseli 21.10-12, 25 ... vile [...] ezalaki kongenga lokola libanga ya talo, lokola «yaspe» [...] Vile yango ezalaki na lopango moko ya molayi [...] Ezalaki na baporté zomi na mibale [...] Baporté ya vile yango ekobanda kokangama te mokolo mobimba, pamba te butu ekozala kuna te.

Emoniseli 21.21 ... Bala-bala ya vile yango ezalaki ya wolo ya peto penza lokola talatala ya polele penza.

Emoniseli 22.1 Bongo anzelu alakisaki ngai ebale ya mayi ya bomoi; ezalaki kongenga lokola talatala...

Emoniseli 22.5 Butu ekozala lisusu te, mpe bakozala na posa ya mwinda to ya moi te, pamba te Nkolo Nzambe akongengisela bango mwinda na ye.

Emoniseli 21.4 Akopangusa mayi ya miso nyonso na miso na bango; liwa ekozala lisusu te, matanga ekozala te, ata kolela, ata pasi.

Emoniseli 21.5 Bongo moto oyo afandaki na kiti ya Bokonzi alobaki: Tala, nasali biloko nyonso ya sika.

Molongo ya 10

1 Jean 3.4 Moto nyonso oyo asalaka masumu abukaka mpe mobeko; pamba te kosala lisumu ezali kobuka mobeko.

Ezaya 14.12-14 Ozalaki komimona lokola monzoto oyo eleki kitoko, oyo etikalaki kongenga yango moko tii na tongo; bongo oyei kokweya na se ndenge nini? [...] babwaki yo na mabele [...] Yo moto ozalaki komiloba; «Nakomata tii na likolo [...] Nakomata tii na suka ya mapata; nakokokana na Nzambe ya Likolo.»

Batoli 6.16-17 Tala makambo sambo oyo Yawe ayina pe alingaka ata moko té: miso oyo etalaka bato na lolendo, monoko oyo ebimisaka maloba ya lokuta, maboko oyo ebomaka bato basali eloko moko té...

Mosakoli 12.14 Pamba té Nzambe akosambisa misala nyonso, ata oyo ya kobombama, ezala ya malamau to ya mabe.

Molongo ya 12 na 13

Ezekiel 28.16-17 ... nalongoli yo na ngomba na ngai; Sheriben oyo ezalaki kobatela yo [...] Okomaki lolendo po na kitoko na yo; lokumu na yo nde moto ebungisaki mayele na yo. Yango wana nabwaki yo na mabele...

Emoniseli 20.10 Bongo Zabolo oyo azalaki kokosa bango, babwaki ye na laki ya moto pe ya sufulu, esika babwakaki nyama pe moprofeta ya lokuta. Kuna bako mona pasi seko, butu na moi.

Matie 25.41 ... Bokende na moto oyo ekufaka te, oyo ebongisama mpo na Zabolo mpe mpo na baanzelu na ye.

Molongo ya 14 na 15

Ebandeli 1.27 Boye Nzambe asalaki bato lokola elili na ye, asalaki bango lokola elili ya Nzambe penza, asalaki bango mobali na mwasi.

Ebandeli 2.15 Yawe Nzambe akamati moto yango pe atie ye na elanga ya Eden...

Ebandeli 2.9 Yawe Nzambe abimisi na mabele ndenge nyonso ya banzete ya kitoko po na kotala, oyo ebotaka mbuma ya elengi po na kolia. Na kati-kati ya elanga atie nzete ya bomoi, na nzete oyo epesaka mayele ya koyeba makambo malamau pe mabe.

Ebandeli 2.16-17 Apesi ye motindo boye; «Okoki kolia mbuma ya banzete nyonso ya elanga, kasi mbuma ya nzete oyo epesaka mayele ya koyeba makambo ya malamau na ya mabe, okoki kolia yango té. Mokolo okolia yango, okokufa.»

Molongo ya 16 na 17

Ebandeli 3.1, 4-5 ... nyoka [...] Atunaki mwasi: «Ya solo, Nzambe apekisi té, bolia mbuma ya banzete nyonso ya elanga té.» Nyoka alobi: «Lokuta! Bokokufa té. Nzambe alobaki bongo po ayebi tè mokolo bokolia yango, miso na bino ekofungwama, bokokoma lokola banzambe, pe bokozwa mayele ya koyeba makambo ya malamau na ya mabe.»

Molongo ya 18 na 19

Ebandeli 3.6 Mwasi amoni tè nzete yango ezali na mbuma ya elengi po na kolia pe kitoko po na kotala, pe yango ezali malamau po na kopesa mayele. Yango wana akamati mbuma moko pe alei, apesi pe mobali na ye, bongo ye alei yango.

Ebandeli 3.19 Pe kobima motoki na elongi na yo, tii tango okozonga mabele, pamba te ozali mabele pe okozonga kaka mabele.

Roma 8.22 Pamba te toyebi ete, kino sik'oyo, biloko nyonso oyo Nzambe asala ezali kolela mpo na pasi, pasi lokola oyo ya mwasi alingi kobota.

Roma 5.12 Yango wana, lokola na nzela ya moto moko lisumu ekotaki na mokili, mpe na nzela ya lisumu liwa ekotaki, mpe na bongo liwa ekangaki bato nyonso, mpo bato nyonso basalaki masumu...

Roma 6.23 Pamba te lifuti ya lisumu ezali liwa...

Ezaya 59.2 Ezali masumu na bino moto ekabolaka bino na Nzambe na bino; ezali mabe na bino moko moto etindaka ye aboya koyoka bino.

Kolosai 1.21 Nzokande, kala bozalaki mosika na Nzambe mpe bozalaki banguna na ye mpo na makanisi na bino mpe mpo na misala ya mabe oyo bozalaki kosala.

Molongo ya 20 na 21

Emoniseli 21.8 ... bakobwakama na laki ya moto mpe ya sufulu, yango nde liwa ya mibale.

Ezaya 54.8 ... nazali kolinga yo na bolingo ya suka té. Ngai Yawe moto nakolongola yo na boumbu.

Ezaya 43.11 Yawe ezali ngai, bobele ngai moko. Mobikisi mosusu azali té, bobele ngai.

Molongo ya 22 na 23

Ba-Ebreo 11.1 Kondima ezali kotia elikya na biloko oyo otielaka motema, mpe kondima ete osi'ozwi biloko oyo naino amoni te.

Ba-Ebreo 11.6 ... moto moko te akoki kosepelisa Nzambe soki azangi kondima.

Banzembo 27.1 Yawe azali pole na ngai mpe lobiko na ngai: bongo nakobanga nani? Yawe azali ndako makasi ya bomoi na ngai: bongo nakolenga liboso ya nani?

Banzembo 118.8 Eleki malamumu kobombana epai na Yawe, na kotia motema na moto.

Banzembo 115.11 Bino baoyo bobangaka Ye. Botia motema na Yawe, Ye azali lisalisi na bino mpe libende ya makasi oyo ebatelaka bino.

Molongo ya 24 na 25

Roma 3.23 Pamba te, bato nyonso basali masumu mpe bazangi nkembo ya Nzambe...

2 Samuel 14.14 Ya solo, biso nyonso tokokufa, tokokoma lokola mai oyo esopani na mabele, pe bakoki kokamata yango lisusu té. Nzambe alingaka kobebisa bomoi ya moto té, asalaka nyonso, po moto oyo basundola atikala libela mosika na ye té.

Levitike 5.17-18 ... moto asalaki likambo moko oyo mibeko ya Yawe epekisa, nzokande asalaki yango na nko té, tango akoya koyeba yango, akomema ngambo. Asengeli komema epai ya nganga-Nzambe meme ya mobali oyo ebeba ata esika moko té [...] Boye nganga-Nzambe akosengela moto yango bolimbisi ya masumu [...] pe Yawe akolimbisa ye.

Levitike 1.4 Atia liboko likolo ya motu na yango, bongo Yawe akondima libonza na ye pe akolimbisa masumu na ye.

Molongo ya 26 na 27

Batoli 3.5 Tia motema na yo mobimba na Yawe; komipesa na mayele na yo moko té.

Molongo ya 28

Kobima 20.23 Bokamataka ngai té lokola nzambe oyo basala na argent to na or. Bosalaka bikeko ya ndenge wana té.

Kobima 20.4-5 Kosala ekeko moko té po na kokumisa yango, ezala ata eloko nini oyo ekokani na bikelamo oyo ezali na likolo, awa na se, to na mai oyo ezali na se ya mabele. Kofukamela banzambe ya ndenge wana té, pe kokumisa yango te...

1 Korinto 10.21 Bokoki komela te kopo ya Nkolo mpe kopo ya milimo mabe; bokoki kolia te na mesa ya Nkolo mpe na mesa ya milimo mabe.

2 Korinto 11.14 ... Satana ye moko mpe amibongolaka anzelu ya pole.

Roma 1.25 Babongolaki solo ya Nzambe na makambo ya lokuta, bapesaki lokumu mpe basalelaki biloko oyo esalama na esika ya ye oyo asalaki yango, Ye oyo abongi mpo na kozwa lokumu libela na libela!

Zaki 2.10 Pamba te, moto oyo atosaka mibeko nyonso, soki abebisi kaka moko, abebisi mpe nyonso.

Roma 3.20 Yango wana, moto ata moko te akomona sembo liboso na ye mpo akokisaka misala oyo

mibeko esengaka. Pamba te, masumu emonanaka na nzela ya mibeko.

Ba-Ebreo 4.13 Eloko moko te na kati ya biloko nyonso oyo esalama, ezali ya kobombama na miso ya Nzambe. Biloko nyonso ezali polele mpe ezali ya kobombama te na miso ya moto oyo akosambisa biso.

Molongo ya 30 na 31

Kobima 20.12-16 Tosa tata na mama na yo, po ozala na bomoi molai na mboka oyo ngai Yawe Nzambe na yo napesi yo. Koboma moto te, kotambola te na mwasi tona mobali ya bato. Koyiba te. Kokosela moninga makambo te.

Kobima 24.12 Yawe alobi na Moize: Mata epai na ngai likolo ya ngomba pe tikala kuna, bongo nakopesa yo mabanga oyo nakoma mibeko na ngai nyonso po olakisa bato.

Molongo ya 32 na 33

Banzembo 130.5 Nazali kozela Yawe; molimo na ngai ezali kozela, mpe kati na liloba na ye natie elikya na ngai.

Ezaya 9.5 Pamba té mwana abotami [...] Bakopesa ye bakombo oyo: «Moto ya mayele ya solo, Nzambe ya makasi, Tata ya seko, Mokonzi ya boboto.»

Luka 2.7 Mariya abotaki mwana mobali, mwana na ye ya liboso. Alingaki ye na bilamba mpe alalisaki ye na elielo ya banyama, pamba te esika ezalaki te mpo na bango na ndako ya bapaya.

Luka 2.8-12 Mpe babateli ya bameme bazalaki na bilanga ya pembeni wana, bazalaki kokengela etonga ya bameme na bango na butu. Anzeli ya Nkolo abimelaki bango, mpe nkembo ya Nkolo engengaki pembeni na bango, bongo bayokaki somo mingi. Kasi anzeli alobaki na bango: Bobanga te; nayeli bino sango moko ya malamumu oyo ekosepelisa bato nyonso; Mobikisi abotami mpo na bino lelo, na vile ya David. Ye azali Kristo, Nkolo. Oyo nde ekozala elembu mpo na bino; mwana moko balinga na bilamba mpe balalisi ye na elielo ya banyama!

Matie 1.25 ... Zozefi [...] apesaki ye kombo Yesu.

Molongu ya 34 na 35

Matie 4.23-24 Yesu atambolaki na Galileya mobimba, azalaki koteya na bandako na bango ya mayangani, azalaki kosakola Sango Malamumu ya Bokonzi mpe azalaki kobikisa bamaladi ya ndenge kati na bato. Sango na ye epanzanaki na ekolo ya Siriya mobimba, mpe bamemelaki ye bato nyonso oyo bazalaki na maladi, baoyo bazalaki koyoka bapasi ya ndenge na ndenge, mpe minyoko ya ndenge na ndenge, baoyo bazalaki na maladi ya ndeke, mpe baoyo bazalaki bakufa makolo. Bongo Yesu azalaki kobikisa bango.

Matie 14.14-21 Tango Yesu akitaki na bwato, amonaki bato ebele penza; ayokelaki bango mawa mingi. Bongo abikisaki bamaladi na bango. Tango pokwa ekomaki, bayekoli bayaki epai na ye, mpe balobaki: Tozali na

esika ezangi bato, mpe tango esi'eleki; zongisa bato oyo na bamboka mpo bakende kosomba bango moko biloko ya kolia! Kasi Yesu alobaki na bango: Tina ezali te mpo bakende. Bopesa bango bino moko biloko ya kolia! Bongo bayekoli bazongisaki: Tozali awa na mapa mitano mpe bambisi mibale kaka. Yesu alobaki: Bome-mela ngai yango awa. Sima atindaki bato bavanda na matiti. Akamataki mapa mitano wana mpe bambisi mibale, atombolaki miso na likolo mpe azongisaki matondi. Akataki mampa yango mpe apesaki yango na bayekoli na ye. Bongo bayekoli bapesaki yango na bato. Bango nyonso baliaki mpe batondaki. Balokotaki biteni oyo etikalaki mpe etondisaki bitunga zomi na mibale. Baoyo baliaka bazalaki pene-pene mibali nkoto mitano, kotanga basi na bana te.

Molongu ya 37

Matie 14.24-26, 28-29 Nzokande bwato ekomaki na kati-kati ya ebale mpe mbonge ezalaki kobeta yango; pamba te mopepe ezalaki kotutana na yango. Na ngonga ya minei ya butu, Yesu akendaki epai na bango mpe azalaki kotambola likolo ya ebale. Tango bayekoli bamonaki ye azalaki kotambola likolo ya ebale, batondaki na kobanga mpe balobaki: Elima! Bongo babandaki koganga mpo na somo. Bongo Piere azongisaki; Nkolo, soki ezali yo, loba na ngai naya epai na yo, likolo ya mayi. Yesu alobaki na ye: Yaka! Piere akitaki na bwato, mpe abandaki kotambola likolo ya mayi mpo na kokende epai ya Yesu.

Molongo ya 38 na 39

Matie 14.30-31 Kasi tango amonaki mopepe ezalaki makasi, abangaki mpe abandaki kodinda; agangaki: Nkolo, bikisa ngai! Na mbala moko Yesu apesaki ye loboko, asimbaki ye, mpe alobaki na ye: moto ya kondima moke mpo na nini otiaki tembe?

Molongo ya 40 na 41

1 Piere 2.22 Ye asalaki ata lisumu moko te, mpe monoko na ye elobaki lokuta te.

Ba-Ebreo 7.26-27 ... Nzambe [...] azali mosantu, azali na likambo ata moko te, azali peto [...] azali na posa te ya kotumbaka mbeka mokolo na mokolo...

Matie 16.21 Banda tango wana, yesu abandaki kolimbola na bayekoli na ye ete asengeli akende na Yerusalemi; kuna bankolo, bakonzi ya banganga-Nzambe, mpe balakisi ya Mibeko bakonyokola ye, bakoboma ye; mpe akosekwa na mokolo ya misato.

Jean 1.29 Mokolo oyo elandaki, Jean amonaki Yesu azalaki koya epai na ye; bongo alobaki: Botala mwana meme ya Nzambe, oyo alongolaka masumu ya mokili.

Molongo ya 42 na 43

1 Piere 1.19 Kasi na nzela ya makila ya talo ya Kristo, oyo azali lokola Mwana meme oyo azangi mabe mpe bosoto.

1 Korinto 5.7 ... Kristo, mwana meme na biso ya pake asi'apesama likabo.

2 Korinto 5.21 Pamba te, totambolaka na kondima, kasi na komona te.

Roma 3.25 Ezali ye nde Nzambe akabaki lokola likabo oyo ebongisamaki mpo na kolongola masumu, mpo na baoyo bandimaka likabo na ye. Asalaki bongo mpo na kolakisa bosembo na ye. Na tango ya kala, akangaki motema mpe apesaki bato etumbu te mpo na masumu na bango.

Molongo ya 44 na 45

Jean 19.41-42 Elanga moko ezalaki pene-pene na esika oyo babakaki Yesu na ekulusu; mpe lilita moko ya sika ezalaki kuna, kati na yango bakundaki naino ata moto moko te. [...] batiaki Yesu na lilita wana, pamba te yango ezalaki penepene.

Matie 27.62, 65-66 Mokolo oyo elandaki, sima ya mokolo ya komilengela, bakonzi ya banganga-Nzambe mpe bafarizeo bakendaki epai ya Pilato. Pilato azongisaki: Bozwa bakengeli; bakende kokengela lilita na ndenge bolingi. Bongo bakendaki, bakangaki lilita malamau, batiaki elembo na libanga mpe batikaki bakengeli.

Matie 28.2-4 Mokili eninganaki makasi penza, pamba te anzelu ya Nkolo awutaki na likolo, ayaki, alongolaki libanga mpe avandaki likolo na yango. Lolenge na ye ezalaki lokolo kongenga ya kake, mpe bilamba na ye ezalaki pembe makasi penza. Somo monene ekotelaki bakengeli: babandaki kolenga mpe bakomaki lokola bato bakufi.

Marko 16.6 Kasi elenge mobali alobaki na bango. Bobanga te! Bozali koluka Yesu ya Nazareti, oyo baba-kaki na ekulusu? Azali awa te, asi'asekwi! Botala esika batiaki ye.

Molongo ya 46 na 47

Misala 1.3 Sima ya bapasi na ye, amimonisaki epai na bango; mpe na nzela ya bilembo mingi, alakisaki bango ete azali na bomoi. Abimelaki bango mikolo tuku minei, mpe alobelaki bango makambo ya Bokonzi ya Nzambe.

Jean 3.16 Pamba te, Nzambe alingaki mokili mingi penza, yango wana apesaki Mwana na ye se moko, mpo ete moto nyonso oyo akondima ye, akufa te, kasi azwa bomoi ya seko.

Jean 14.1-4 Tika ete mitema na bino etungisama te. Bondimelaka Nzambe, bondimela mpe ngai. Na ndako ya Tata na ngai bisika ezali mingi, mpe nakeyi kobongisela bino esika. Soki ezalaki bongo te, mbele nalingaki koyebisa bino yango. Mpe soki nakeyi mpe nabongiseli bino esika, bongo nakoya lisusu mpe nakokamata bino elongo na ngai, mpo ete bozala epai ngai nakozala. Kasi bino boyebi nzela ya esika oyo ngai nazali kokende.

Molongo ya 48

Misala 1.9-11 Sima ya koloba makambo oyo, Yesu amemamaki na Likolo na tango bazalaki kotala ye; mpe lipata ezipaki ye na miso na bango. Lokola bazalaki kaka kotala na likolo ndenge Yesu azalaki komata, na mbala moko bato mibale balataki bilamba ya pembe batelemaki pembeni na bango mpe balobaki: Bato ya Galileya, mpo na nini botelemi awa mpe bozali kotala na likolo? Yesu oyo amemami kati na bino mpo na kokende na Likolo, akozonga kaka ndenge bomoni ye akeyi na likolo.

1 Jean 5.11-13 ... Nzambe apesa biso bomoi ya seko, mpe bomoi yango ezali kati na mwana na ye. Moto oyo azali na Mwana, azali na bomoi; oyo azali na mwana na Nzambe te, azali na bomoi te. Nakomeli bino makambo oyo, bino baoyo bondimaka na kombo ya Mwana na Nzambe, mpo bokoka koyeba ete bozali na bomoi ya seko.

Jean 21.25 Yesu asalaki lisusu makambo mingi mosusu. Soki bakomaki yango moko na moko na mikanda, na kanisi, mbele ata mokili ekokaki te kobomba babuku oyo elingaki kokomama.

Ndimbola _____

Anjelu: molimo oyo Nzambe akelaki mpo na kosalela Ye.

Bibilia: elingi koloba «buku» na monoko ya bagreki to ya balatino.

Ekulusu: biteni mibale ya mabaya oyo basangisaki esika moko. Bato ya Roma bazalaki kopesa etumbu na bato na kobakaka bango na ekulusu mpo ete bakufa wana. Yesu akufaki na motinda wana.

Elima: molimo moko ya mabe.

Etumbelo: esika oyo ebongisami mpo na kotumba bibwele mpe kobonza yango lokola mbeka epai ya Nzambe.

Etumbu: mabe oyo moto azwi na tina ya lisumu na ye.

Maba: maladi moko ya somo ya loposo mpe ya mikuwa. Bato bazalaki kolobana te na moto oyo azali na maba. Bazalaki koloba ete azali mbindo. Bato na maba bakokaki kovanda te kati na mboka. Basengelaki kovanda libanda ya mboka, mosika ya bato mosusu.

Mobeko: etinda oyo Nzambe apesaki; moko ya mibeko zomi (10) oyo Nzambe apesaki epai ya Moyize likolo ya ngomba Sinai.

Mobikisi: Yesu, Ye oyo abikisaki biso; Ye oyo asungaka biso.

Mokonzi: kombo ya lokumu mpo na Nzambe to Yesu mpo na kolakisa ete biloko nyonso ezali ya Ye.

Molimo: Eeteni ya moto oyo etikalaka na bomoi soki nzoto na ye ekufi; moto na lolenge ya anjelu oyo azali na bomoi mikolo nyonso ata soki azangi nzoto lokola biso bato. Ezali na milimo ya malamulokola molimo ya Nzambe mpe ba-anjelu na Ye. Ezali lisusu na milimo mabe lokola Satana mpe ba-anjelu na ye.

Mosantu: oyo akeseni na mosusu.

Mwana na mpate: mwana ya meme.

Koboya kotosa: kozanga kotosa.

Kokosa: koloba likambo ya solo te, koloba lokuta.

Kotia motema: kondima ete eloko moko ezali solo, kondima oyo moto moko alobi.

Lisumu: kosala mabe, koboya kotosa Nzambe, kozanga kolanda mitindo, makambo mabe oyo bato basalaka.

Lola: ndako, mboka ya Nzambe, esika moko ya bomengo mpe ya kimia, esika Nzambe azali.

Satana: kombo ya molimo oyo aleki mabe kati na milimo oyo etosaka Nzambe te. Azali na bakombo mosusu lokola Lisiferi (monzoto ya kongenga) mpe zabololo. Azali monguna ya Nzambe.

Yawe: Kombo ya Nzambe na monoko ya ba-ebreo.

BONNESEMENCE^{MC} Canada

CP 82091

Gatineau, QC J8T 8B6

CANADA

Courriel: info.qc@goodseed.com

Lisolo oyo ebongolaki nyonso

Copyright © 2014 na nzela ya GOODSEED[®] International

Ndimbola na Lingala ya buku *L'Histoire qui fait toute la différence*

Copyright © 2014 BONNESEMENCE^{MC} Canada

Epekisami kobongola ata eteni moko ya buku oyo soki mokomi na yango apesi te mokanda ya ndingisa.

GOODSEED, BONNESEMENCE, www.goodseed.com mpe bililingi oyo ezali kati na yango ezali ya lisanga GOODSEED International.

Makoki ya mokomi

Biteni ya makomi ya Bibilia oyo ezali kati na buku oyo ezwami na LINGALA BIBLE CL 062PPL ABRDC – ABU 8 M 2013.

Imprimé au Royaume-Uni • 201705-501-0000

BONNESEMENCE^{MC} ezali lisanga oyo elukaka litomba ya misolo te kati na misala na yango. Tosengi na yo ete okomela biso, soki misala na biso esepelisi yo.

Tina ya buku oyo

Tina ya buku oyo ezali: kolimbola motuya ya lisolo ya Bibilia mosantu. Lisolo ya Bibilia ezali motuya mingi koleka masolo nyonso bato babetaka.

Nzokande buku oyo ezali kaka ezali buku ya masolo te; ezali mpe kopesa biso biyano ya Bibilia na mituna oyo etali bomoi, kufa mpe bomoi sima na kufa.

Buku oyo ekosunga biso koyeba kososola ndimbola ya Bibilia.

Ekomami na lingala ya pete, mpo na kosunga bilenge mpe bakolo oyo basosolaka malamumu te lingala ya makasi.

John R. Cross azali moto ya mokili ya Kanada. Mosala na ye: kokoma babuku.

Matt Almy azali moto ya mokili ya Amerika. Mosala na ye: kosala bililingi.

ISBN 978-1-927429-71-6

9 781927 429716

STM Lingala

BonneSemence
voir • entendre • comprendre